دافغانستان اسلامي جمهوريت
دعدليې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده ګڼه

- اطلاعاتوته د لاسرسي قـــانون
- د ملكي لوړو زده كړو د قانون د ځينو موادو تعديل او ايـــزاد

- قانون دسترسی به اطلاعـــات
- تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالي ملكـــی

Ketabton.com

دخپرېدو نېټه:د۱۳۹۷ هـــ .ش كال د وري دمياشتې (۱۱)
پرله پسې نمبر: (۱۲۹۷)

تاريخ نشـــر:(۱۱) حمـــل سال ۱۳۹۷ هـــ . ش
نمبر مسلسل: (۱۲۹۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امتیــاز خاوند:	د عدلیــې وزارت	
مسئول چلوونکی:	قانونمل محمدرحیم "دقیق"	
		۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تیلفون:		۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹
مرستیــال:	نورعلم	۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتمــم:	محمد جان	۰۷۸۳۳۰٦۹۸۲
وب سایت:	www.moj.gov.af	

قیمت این شماره: (۲۴,٦۴) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۸) صفحه

مطبعه: بهیــر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، چهارراهی پشتونستان، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته دلاسرسي د قانون د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس تقنیني فرمان

ګڼه: (۲۵٦)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اویایمې مادې د حکمونو له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصویب شوی ده، توشېح کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چارو کې د دولت وزیر مکلف دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون متن او دغه فرمان د ملي شورې د لومړنۍ غونډې

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۲۵٦)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، قانون دسترسی به اطلاعات را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، متن قانون دسترسی به اطلاعات و این فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړېدو څخــه د (۳۰) ورځــو مودې په ترڅ کې هغې شورې تــه وړاندې کړي.

درېیمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخــه نافــذ او د افغانســتان اســلامي جمهوریت د کابینې له مصــوبې او نوموړي قانون له متن سره یوځــای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

تاریـــخ انعقاد نخستین جلســـهٔ شورای ملی به آن شــورا تقــدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

ایـــن فرمـــان از تـــاریخ توشـــیح نافـــذ و همـــراه بـــا مصـــوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانســـتان و متن قانون مذکور در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې

مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/۱۳۹٦

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اویایمې مادې د حکم له مخې، اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون طرحه د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصویب شوه.

محمد اشرف غني
د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

مصوبۀ

کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح قانون دسترسی به اطلاعات به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده در جلسۀ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست مندرجات

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول:	مبنی..	۷
مادهٔ دوم:	اهداف..	۷
مادهٔ سوم:	اصطلاحات..	۸
مادهٔ چهارم:	اختصار نام..	۱۰

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ پنجم:	حق دسترسی به اطلاعات........................	۱۰
مادهٔ ششم:	تقاضای اطلاعات........................	۱۱
مادهٔ هفتم:	حمایت اشخاص........................	۱۲
مادهٔ هشتم:	میعاد ارایهٔ ا طلاعات........................	۱۲
مادهٔ نهم:	مصارف ارایهٔ اطلاعات........................	۱۳
مادهٔ دهم:	روش ارایهٔ اطلاعات........................	۱۴
مادهٔ یازدهم:	ارایهٔ اطلاعات از طریق مصاحبه........................	۱۵

فصل سوم

اطلاع رسانی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ دوازدهم:	مسؤولین اطلاع رسانی........................	۱۶
مادهٔ سیزدهم:	وظایف مسؤول اطلاع رسانی........................	۱۷
مادهٔ چهاردهم:	رد تقاضای اطلاعات........................	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادۀ پانزدهم: نشر سالانۀ اطلاعات.................................۲۰
مادۀ شانزدهم: ممنوعیت ها...۲۳
مادۀ هفدهم: ارایۀ گزارش...۲۶

فصل چهارم

کمیسیون

مادۀ هجدهم: ایجاد کمیسیون...................................... ۲۷
مادۀ نزدهم: شرایط عضویت کمیسیون.............................۲۷
مادۀ بیستم: ایجاد کمیتۀ گزینش...................................۲۸
مادۀ بیست و یکم: انتخاب رئیس، معاون و منشی........................ ۳۱
مادۀ بیست و دوم: وظایف و صلاحیت های کمیسیون...................۳۱
مادۀ بیست و سوم: تدویر جلسات کمیسیون.........................۳۳
مادۀ بیست و چهارم: تطبیق تصمیم کمیسیون.........................۳۴
مادۀ بیست و پنجم: دفترکمیسیون.....................................۳۴
مادۀ بیست و ششم: حالات از دست دادن عضویت.....................۳۴
مادۀ بیست وهفتم: عزل عضو کمیسیون................................۳۶
مادۀ بیست و هشتم: محدودیت ها......................................۳۶
مادۀ بیست و نهم: دارالانشای کمیسیون................................۳۷
مادۀ سی ام: بودجۀ کمیسیون...۳۸
مادۀ سی و یکم: حقوق و امتیازات.....................................۳۹

فصل پنجم

شکایات

مادۀ سی و دوم: حق شکایت..۳۹
مادۀ سی و سوم: شکایت متقاضی.......................................۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادۀ سی و چهارم: رسیدگی به شکایت..۴۱
مادۀ سی و پنجم: تخلفات و مؤیدات تأدیبی...................................۴۳
مادۀ سی و ششم: مصئونیت اشخاص..۴۵

فصل ششم
احکام متفرقه

مادۀ سی و هفتم: تحویل مبالغ...۴۵
مادۀ سی و هشتم: اقدامات مدیریتی..۴۶
مادۀ سی ونهم: ارجحیت...۴۶
مادۀ چهلم: وضع لوایح و طرزالعمل ها و رهنمود ها..................۴۶
مادۀ چهل و یکم: انفاذ..۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې د (۳) فقرې د حکم له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د حقیقي او حکمي اشخاصو د لاسرسي د حــق تأمینول.

۲- د اطلاع رســونې د فرهنــگ د پیاوړتیا له شفافیت څخه د ډاډ ترلاسه کول، په حکومتولۍ کــې د خلکــو مشارکت او د ادارو له اجراآتو څخــه حساب ورکونــه او د اداري فســاد پرخلاف مبارزه.

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون به تأسی از حکم فقــرۀ (۳) مادۀ پنجاهــم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تأمین حــــق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمــی بــه اطلاعــات از ادارات.

۲- حصــول اطمینــان از شــفافیت تقویــت فرهنــگ اطــلاع رســانی، مشـــارکت مــردم در حکومـــت داری و حســاب دهــی از اجــراآت ادارات و مبــارزه علیــه فســاد اداری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د افغانستان د اساسي قانون د دریيمې مادې په پام کې نيولو سره د بشر دحقوقو د نړيوالې اعلاميې د نولسمې مادې رعايتول.

۴- د اطلاعاتو د غوښتنې او وړاندې کولو د څرنګوالي تنظيمول.

اصطلاحګانې

دریيمه ماده:

په دې قانون کې دغه اصطلاحګانې لاندې مفاهيم افاده کوي:

۱- اطلاعات:هر ډول ضبط شوي يا ثبت شوي، ليکل شوي، انځوريز، غږيز، نمونه يا موډل سند او معلومات دي.

۲- شخصي اطلاعات: په شخص پورې منحصر معلومات دي چې د نوم، تخلص، د اوسېدو د ځای او د کار د ځای پته، د شخصي او کورني ژوندانه وضعيت، روغتيايي سندونه، يادداښتونه، مراسلات، راکړې ورکړې، بانکي حساب، د تېرېدو رمز او نور هغه اطلاعات پکې شامل دي چې د هغه په

۳- رعايت مادهٔ نزدهم اعلاميهٔ جهانی حقوق بشر با نظرداشت مادهٔ سوم قانون اساسی افغانستان.

۴- تنظيم طرز تقاضا و ارايهٔ اطلاعات.

اصطلاحات

مادهٔ سوم:

اصطلاحات آتی در اين قانون مفاهيم ذيل را افاده می‌نمايد:

۱- اطلاعات: هر نوع سند و معلومات ضبط شده يا ثبت شده، نوشتاری، تصويری، صوتی، نمونه يا مودل می‌باشد.

۲- اطلاعات شخصی: معلومات منحصر به شخص است شامل نام، تخلص، آدرس محل سکونت و محل کار، وضعيت زندگی شخصی و خانوادگی، اسناد صحی، يادداشت ها، مراسلات، داد و ستد، حساب بانکی، رمز عبور و ساير اطلاعاتی که به وظايف رسمی وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي دندو پورې اړه ونلري.

۳- غوښتونکی: هغه حقیقي یا حکمي شخص دی چې له ادارو څخه د اطلاعاتو غوښتنه کوي.

۴- خپرول: د اطلاعاتو خپرول په داسې ډول دي چې د عامو خلکو لپاره د لاسرسي اوګټې اخیستنې وړ وي.

۵- د اطلاعاتو د غوښتنې فورم: هغه مطبوع یا بریښنایي پاڼه ده چې د غوښتونکي د مطالباتو د درج په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د هغه په واک کې ورکول کېږي.

٦- ادارې: د جمهوري ریاست، ملي شورې، قضائیه قوې، وزارتونه، لوی ریاستونه، خپلواک دولتي کمېسیونونه، سیمه ییزې ادارې، ولایتي، د ولسوالیو او د کلیو شورې ګانې، ښاروالۍ، د ښاروالیو مجلسونه، تصدۍ، دولتي او مختلط شرکتونه او نورې هغې ادارې او بنسټونه پکې شامل دي چې د قانون پر بنا فعالیت کوي، دي. هر سازمان یا بنسټ چې له ذکر شوو ادارو څخه د یوې په واسطه کنترول یا تمویلېږي یا د

ارتباط نداشته باشد.

۳- متقاضی: شخص حقیقی یا حکمی است که اطلاعات را از ادارات تقاضا می‌نماید.

۴- نشر: انتشار اطلاعات به شکلی است که قابل دسترس و استفاده برای عامهٔ مردم باشد.

۵- فورم تقاضای اطلاعات: ورق مطبوع یا الکترونیکی است که به منظور درج مطالبات متقاضی، مطابق احکام این قانون بدسترس وی گذاشته می‌شود.

٦- ادارات: شامل ادارات ریاست جمهوری، شورای ملی، قوهٔ قضائیه، وزارت‌ها، ریاست های عمومی، کمیسیون‌های مستقل دولتی، ادارات محلی، شوراهای ولایتی، ولسوالی و قریه، شاروالی ها، مجالس شاروالی ها، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و سایر ادارات و نهادهایی که بر مبنای قانون فعالیت می‌نمایند، می‌باشند. هر سازمان یا نهادی که توسط یکی از ادارات مذکورکنترول یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ملکیت وي چې عامه چارې ترسره کوي، په دې تعریف کې شاملېږي.

د نوم لنډیز

څلورمه ماده:

په دې قانون کې اطلاعاتو ته د لاسرسي کمېسیون، د کمېسیون په نامه یادېږي.

دوه یم فصل

اطلاعاتو ته د لاسرسي څرنګوالی

اطلاعاتو ته د لاسرسي حق

پنځمه ماده:

(۱) غوښتونکی، د دې قانون له حکمونو سره سم له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسي حق لري.

(۲) ادارې مکلفې دي، په دې قانون کې له درج شوو حکمونو سره سم، اطلاعات د غوښتونکي او عامه خلکو په واک کې ورکړي.

تمویل می‌گردد یا ملکیت آنها باشد که امور عامه را انجام می‌دهد، شامل این تعریف می‌گردد.

اختصار نام

مادهٔ چهارم:

کمیسیون دسترسی به اطلاعات در این قانون به نام کمیسیون یاد می‌گردد.

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

مادهٔ پنجم:

(۱) متقاضی، حق دسترسی به اطلاعات را طبق احکام این قانون از ادارات دارا می باشد.

(۲) ادارات مکلف اند، طبق احکام مندرج این قانون، اطلاعات را به دسترس متقاضی و عامهٔ مردم قرار دهند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو غوښتنه

شپږمه ماده:

(۱) غوښتونکی کولای شي د اطلاعاتو د ترلاسه کولو په منظور د اطلاعاتو لیکلی غوښتنلیک برابر یا د اطلاعاتو د غوښتنې فورم ډک او د ادارې اړوندې مرجع ته مراجعه وکړي.

(۲) د اطلاعاتو د غوښتنې فورم او د هغه محتوي د کمېسیون په واسطه برابرېږي او په مطبوع او برېښنایي شکل په وړیا ډول د عامه په لاسرسي کې ورکول کېږي.

(۳) غوښتونکی مکلف نه دی، د اطلاعاتو د غوښتنې لپاره دلایل وړاندې کړي یا د کوم ځانګړي سند نوم واخلي، یوازې د اطلاعاتو د برابرولو او وړاندې کولو لپاره له غوښتونکي څخه لازم معلومات غوښتل کېږي.

(۴) ادارې مکلفې دي، د اطلاعاتو غوښتنې ته په لیکلي یا برېښنایي ډول داسې ځواب وړاندې کړي چې غوښتونکي ته د لاسرسي وړ وي.

تقاضای اطلاعات

مادۀ ششم:

(۱) متقاضی می‌تواند به منظور کسب اطلاعات درخواست کتبی اطلاعات را ترتیب یا فورم تقاضای اطلاعات را خانه پری و به مرجع مربوط اداره مراجعه نماید.

(۲) فورم تقاضای اطلاعات و محتوای آن توسط کمیسیون ترتیب به شکل مطبوع و الکترونیکی طور رایگان به دسترس عامه قرار می‌گیرد.

(۳) متقاضی مکلف نیست، برای تقاضای اطلاعات دلایل ارائه نماید یا از سند خاصی نام ببرد، صرف معلومات لازم جهت تهیه و ارایۀ اطلاعات از متقاضی مطالبه می‌گردد.

(۴) ادارات مکلف اند، به تقاضای اطلاعات طور کتبی یا الکترونیکی طوری پاسخ ارائه نمایندکه به متقاضی قابل دسترس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشخاصو ملاتړ

اوومه ماده:

اداري مکلفې دي، هغه اشخاص چې په فساد، ناوړه مدیریت، د عدالت په نه تأمینولو، جنايي سرغړونو، د قانون د نقض، د بشر د حقوقو او په عامه امنیت او د ژوندانه چاپېریال ته د جدی زیان په اړوند اطلاعات افشا کوی تر ملاتړ لاندې ونیسي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو میعاد

اتمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، غوښتل شوي اطلاعات په لیکلي یا برېښنايي ډول په لنډ ممکن وخت کې د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د لسو کاري ورځو په موده کې غوښتونکي ته وړاندې کړي. د مؤجه دلایلو دشتون په صورت کې، دغه موده تر لسو نورو کاري ورځو پورې تمدیدېدای شي.د تمدید په صورت‌کې، اداره دې له غوښتونکي سره اړیکه ونیسي او هغه دې په لیکلي ډول له

حمایت اشخاص

مادهٔ هفتم:

ادارات مکلف اند، اشخاصی را که اطلاعات مربوط به فساد، سوء مدیریت، عدم تأمین عدالت، تخلف جنایی، نقض قانون، حقوق بشر و آسیب جدی به امنیت عامه و محیط زیست را افشا می‌نمایند مورد حمایت قرار دهند.

میعاد ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را طورکتبی یا الکترونیکی به متقاضی به اسرع وقت حد اکثر در مدت ده روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات ارائه نمایند. در صورت موجودیت دلایل مؤجه، این مدت الی ده روز کاری دیگر تمدید شده می‌تواند. در صورت تمدید، اداره با متقاضی تماس گرفته وی را از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمدید او د هغه له دلایلو څخه خبر کړي.

(۲) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې خبري ارزښت ولري په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې، رسنیو او ژورنالستانو ته وړاندې کړي.

(۳) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې د اشخاصو د مصئونیت او د شخص د ځان یا آزادۍ د ساتنې لپاره اړین وي، په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې وړاندې کړي.

د اطلاعاتود وړاندې کولو لګښتونه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو وړاندې کول د لګښتونو غوښتنه وکړي، غوښتونکی مکلف دی، د هغو لګښتونه ورکړي، له دې پرته غوښتنه

تمدید و دلایل آن طورکتبی آگاه سازد.

(۲) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که دارای ارزش خبری باشد به رسانه ها و ژورنالستان به اسرع وقت یا حد اکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

(۳) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که برای مصئونیت اشخاص و حفظ جان یا آزادی شخص ضرور باشد، به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روزکاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

مصارف ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ نهم:

(۱) هرگاه ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده ایجاب مصارف را نماید، متقاضی مکلف است، مصارف آن را تأدیه نماید. در غیر آن تقاضا رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ردیږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې پــه درج شوو لګښتونو کې بیه، د بیا تولید نمونه او غوښتونکي تــه د اطلاعــاتو استول شامل دي. بیا تولید په لیکلــي، غږیز یا انځوریز ډول د اصل سند نقل، له اصل سند څخه کاپي شــاملوي. د اطلاعاتو لومړۍ شل پاڼې له دغه حکم څخه مستثني دي.

(۳) د غوښـــتل شـــوو اطلاعـــاتو د لګښـــتونو انـــدازه او د هغـــو د ورکړې ډول په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لـــوري د مـــالیې وزارت پــه موافقــه وضــع کېــږي، تنظیمېږي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو تګلاره

لسمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، اطلاعات لــه غوښتنې سره سم غوښتونکي ته وړاندې کړي، په دې شرط چې اصل سند تــه زیان ونه رسېږي.

(۲) غوښتونکی کولای شي له لانــدې

می‌گردد.

(۲) مصارف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده شامل قیمت، نمونهٔ تولیــد دوبـــاره و ارسال اطلاعات به متقاضی می‌باشـــد. تولید دوباره شامل نقل اصـــل ســـند، کاپی از اصـــل ســـند طـــورکتبـــی، صوتی یا تصویری می‌باشـــد. بیســـت صفحهٔ اول اطلاعات ازایـــن حکـــم مستثنی است.

(۳) اندازهٔ مصارف اطلاعات تقاضـــا شـــده و نحـــوهٔ پرداخـــت آن در طرزالعمـــل جداگانـــهٔ کـــه از طرف کمیسیون بـــه موافقـــهٔ وزارت مالیـــه وضـــع مـــی‌گـــردد، تنظـــیم می‌شود.

روش ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ دهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات را طبق تقاضا به متقاضی ارائـــه نماینـــد، مشروط براینکه به اصل سند صـــدمه وارد نگردد.

(۲) متقاضی می‌توانـــد بـــه یکـــی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارو څخه په يوه د اطلاعاتو غوښتنه وکړي:

۱- په پاڼه کې يا په برېښنايي ډول د اصل سند نقل.

۲- په اړوندو ادارو کې د سندونو، موډلونو او نمونو د کتنې د فرصت را منځته کول.

۳- په ليکلي، غږيز يا انځوريز ډول له اصل سند څخه کاپي.

۴- په غږيز يا انځوريز ډول د اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- د نمونې وړاندې کول.

د مرکې له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول

يوولسمه ماده:

له مقاماتو او د ادارو له کارکوونکو سره د ژورنالستانو د مرکو له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول د دې قانون په شپږمه، اتمه او نهمه مادوکې د درج شوو حکمونو تابع نه دي.

روش های ذیل اطلاعات را تقاضا نماید:

۱- نقل اصل سند در ورق يا به شکل الکترونيکی.

۲- ايجاد فرصت مشاهدۀ اسناد، مودل ها و نمونه ها در ادارات مربوط.

۳-کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی يا تصويری.

۴- ارايۀ اطلاعات به شکل صوتی يا تصويری.

۵- ارايۀ نمونه.

ارايۀ اطلاعات از طريق مصاحبه

مادۀ يازدهم:

ارايۀ اطلاعات از طريق مصاحبۀ ژورنالستان با مقامات و کارکنان ادارات، تابع احکام مندرج مواد ششم، هشتم و نهم اين قانون نمی‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درییم فصل

اطلاع رسونه

د اطلاع رسونې مسؤولین

دوولسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمینولو په مقصد د دندو له لایحې سره سم د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع او اړوند کارکوونکي، مشخص او توظیف کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع، مکلفې دي، د اطلاع رسونې د مسؤول او نورو اړوندو کارکوونکو هویت له جزئیاتو سره (د اړیکې شمېره، برېښنا لیک، پته او داسې نور) د پوهاوي لپاره د عامه خلکو په لاسرسي کې ورکړي.

(۳) د اطلاع رسونې مسؤول کولای شي د اړتیا په صورت کې، د اطلاعاتو د برابرولو لپاره د اړوندې ادارې له کارکوونکو څخه د همکارۍ غوښتنه وکړي او د ادارې کارکوونکي په همکارۍ مکلف دي.

فصل سوم

اطلاع رسانی

مسؤولین اطلاع رسانی

مادۀ دوازدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، به منظور تأمین حق دسترسی به اطلاعات، مراجع مسؤول اطلاع رسانی و کارکنان مربوط را طبق لایحۀ وظایف، مشخص و توظیف نمایند.

(۲) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مندرج فقرۀ (۱) این ماده، مکلف اند، هویت مسؤول اطلاع رسانی و سایر کارکنان مربوط را با جزئیات (شمارۀ تماس، ایمیل، آدرس و امثال آن) جهت آگاهی به دسترس عامۀ مردم قرار دهند.

(۳) مسؤول اطلاع رسانی می‌تواند در صورت ضرورت، جهت تهیۀ اطلاعات ازکارکنان ادارۀ مربوط مطالبۀ همکاری نموده و کارکنان اداره مکلف به همکاری می‌باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاع رسونې د مسؤول دندې

دیارلسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤول د لاندې دندو لرونکی دی:

۱- د غوښتنې په صورت کې غوښتونکي ته اطلاعاتو د غوښتنې د فورم توضیح کول، په لیکلي یا برېښنایي ډول د غوښتونکي خبرول.

۲- په دې قانون کې له درج شوو حکمونو او اړوندو کړنلارو سره سم د غوښتونکي لاسرسي ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم ورکول او له هغه سره لازمه همکاري.

۳- په لیکلي ډول د اطلاعاتو د غوښتنې د ترلاسه کولو په وخت کې غوښتونکي ته د رسید سپارل.

۴- د اطلاعاتو د شتون یا نه شتون په صورت کې، په لیکلي ډول په پنځو کاري ورځو موده کې د غوښتونکي خبرول.

۵- د دې قانون له درج شوو حکمونو سره د اطلاعاتو د وړاندې کولو له

وظایف مسؤول اطلاع رسانی

مادۀ سیزدهم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- توضیح فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی در صورت تقاضا آگاه نمودن متقاضی طورکتبی یا الکترونیکی.

۲- بدسترس قرار دادن فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی و همکاری لازم با وی مطابق احکام مندرج این قانون و طرز العمل های مربوط.

۳- تسلیم رسید به متقاضی در زمان دریافت تقاضای اطلاعات طورکتبی.

۴- در صورت موجودیت یا عدم موجودیت اطلاعات، مطلع نمودن متقاضی در مدت پنج روزکاری طورکتبی.

۵- حصول اطمینان از مطابقت ارایۀ اطلاعات با احکام مندرج این

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون څخه د ډاډ ترلاسه کول.

٦- د ادارې په انترنيتي پاڼو او نورو اړوندو رسنيو کې د اطلاعاتو خپرول.

٧- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د اړوندې ادارې له لوري، د اطلاع رسونې د چارو د ښه والي لپاره ورته سپارل کېږي.

(٢) که چېرې غوښتونکی د معلوليت يا بې سوادۍ په سبب ونکړی شي په ليکلي ډول د اطلاعاتو غوښتنه وکړي، د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی د غوښتونکي شفاهي غوښتنه وليکي، د هغه د لاسليک يا د ګوتې د نښان له اخيستلو مخکې، د غوښتونکي غوښتنه د هغې د تأييد لپاره په هغې لارې چې د ده لپاره د درک وړ وي، تفهيم کړي.

(٣) که چېرې اداره د غوښتل شوو اطلاعاتو د پېژندنې لپاره زياتو توضيحاتو ته اړتيا ولري، د اطلاع رسونې مسؤول موضوع له غوښتونکي سره تعقيبوي، د هغه د اطلاعاتو غوښتنه لازياته واضح کوي.

(۴) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات

قانون.

٦- نشر اطلاعات در صفحات انترنيتی اداره و ساير رسانه های مربوط.

٧- انجام ساير وظايفی که از طرف ادارۀ مربوط، جهت بهبود امور اطلاع رسانی به وی سپرده می‌شود.

(٢) هرگاه متقاضی به سبب معلوليت يا بی سوادی نتواند طورکتبی تقاضای اطلاعات نمايد، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است درخواست شفاهی متقاضی را به تحرير در آورده قبل از گرفتن امضاء يا نشان انگشت وی، درخواست متقاضی را جهت تائيد آن به طريقی که برای او قابل درک باشد، تفهيم نمايد.

(٣) هرگاه اداره جهت شناسايی اطلاعات تقاضا شده به توضيحات بيشتر نياز داشته باشد، مسؤول اطلاع رسانی موضوع را با متقاضی پيگيری نموده تقاضای اطلاعات وی را واضح تر می‌سازد.

(۴) هرگاه اطلاعات تقاضا شده در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اداره کې شتون ونلري او څرګنـــده وي چې بلـــه اداره غوښـــتل شـــوي اطلاعات لري، په دې صورت کې اداره مکلفه ده، د اطلاعاتو لیکلې غوښتنه په پنځو کاري ورځو موده کـــې هماغـــه ادارې ته واستوي او غوښـــتونکی پـــه لیکلي ډول له موضوع څخه خبر کړي.

د اطلاعاتو د غوښتنې ردول

څوارلسمه ماده:

(۱) که چیرې د اطلاعاتو غوښتنه پـــه کلي یا قسمي ډول رد شي، د اطـــلاع رسونې مسؤول مکلف دی، غوښتونکی په هغو مشخصو او قانوني دلایلو چې د هغو پر بنا د هغه غوښتنه رد شوې ده، په لیکلي ډول خبر کړي.

(۲) د اطلاع رسونې مسؤول مکلـــف دی د اطلاعـــاتو د غوښـــتنې د رد د تصمیم پر وړانـــدې د غوښـــتونکي د شکایت د حق په هکله، غوښتونکي ته لازم پوهاوی وړاندې کړي.

اداره موجود نبوده و واضح باشد که ادارهٔ دیگری دارای اطلاعات تقاضـــا شده است در این صورت اداره مکلف است، تقاضای کتبی اطلاعـــات را در مدت پنج روز کاری به همـــان اداره ارســـال و متقاضـــی را از موضـــوع طورکتبی مطلع نماید.

رد تقاضای اطلاعات

مادهٔ چهاردهم:

(۱) هرگاه تقاضای اطلاعات طور کلی یا قسمی رد شود، مســؤول اطـــلاع رسانی مکلف اســـت، متقاضـــی را از دلایل مشخص و قانونی که بنـــابرآن تقاضای وی رد گردیده، طـــورکتبی مطلع سازد.

(۲) مســـؤول اطـــــلاع رســـــانی مکلف است در مورد حـــق شـــکایت متقاضـــی بـــر علیـــه تصـــمیم رد تقاضـــای اطلاعـــات، بـــه متقاضـــی آگاهی لازم ارائه نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو کلني خپرول

پنځلسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، لاندې اطلاعات لږترلږه په کال کې یوځل خپاره کړي:

۱- د ادارې تشکیل، دندې او واکونه او د اړوندو اجراآتو رپوټ.

۲- د فرعي برخو، ولایتي او ساحوي دفترونو او د اړوندو انکشافي پروژو او برنامو په هکله معلومات.

۳- د ادارې د اړیکي شمېره، برېښنا لیک، پته او کاري ساعتونه.

۴- د بودجې د سندونو او د مالي او پلټنې د رپوټونو په ګډون د ادارې مالي وضعیت.

۵- د هغو فورمو په ګډون چې خدمتونو ته د لاسرسي لپاره بشپړېږي دهغو مستقیمو خدمتونو جزئیات چې خلکو ته وړاندې کېږي او د خدمتونو د وړاندې کولو وخت.

۶- د ادارې په استماعیه او مشورتي غونډو کې د ښاریانو د مشارکت لپاره

نشرسالانهٔ اطلاعات

مادهٔ پانزدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات ذیل را حداقل سال یک مرتبه نشر نمایند:

۱- تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره وگزارش اجراآت مربوط.

۲- معلومات در مورد بخش های فرعی، دفاتر ولایتی و ساحوی، برنامه ها و پروژه های انکشافی مربوط.

۳- شمارهٔ تماس، ایمیل، آدرس و ساعات کاری اداره.

۴- وضعیت مالی اداره به شمول اسناد بودجه و گزارش های مالی و تفتیش.

۵- جزئیات خدمات مستقیم که به مردم ارائه می‌گردد به شمول فورم هایی که جهت دسترسی خدمات تکمیل گردد و زمان ارایهٔ خدمات.

۶- معلومات در مورد میکانیزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میکانیزمونو او کړنلارو او اړونـــدو رپوټونو په هکله معلومات.

۷- د اطلاعاتو غوښتنې او د خلکـــو مســـتقیم شـــکایت تـــه د رســـیدګۍ ځرنګوالی.

۸- اړونده تقنیني سندونه.

۹- اړوندې لایحـــې، کـــړنلارې او لارښودونه.

۱۰- د قوانینو، مقررو، کـــړنلارو او نورو تقنیني سندونو د طرحې په اړوند د مشورو په ګډون د ښاریانو د مشارکتي غونډو پایلې.

۱۱- اړوندکورنې یـــا بـــین المللـــي قراردادونه، پروتوکولونه او هـــوکړه لیکونه.

۱۲- د داوطلبۍ اعلانونه، د آفرونو د ارزونې سندونه، تدارکاتي قراردادونه، د قراردادونو د اجراکولو د پرمختـــګ رپوټونه، د قراردادونو بشپړیز رپوټ، د قراردادونو له پلي کولو څخه د پلټنـــې رپوټ او په تدارکاتي قراردادونو پورې اړوند نور موارد.

۱۳- پالیسي، ستراتیژي او اړوند کاري

شهروندان در مجـــالس اســـتماعیه و مشورتی اداره و گزارش های مربوط.

۷- طـــرز رســـیدگی بـــه تقاضـــای اطلاعـــات و شـــکایت مســـتقیم مردم.

۸- اسناد تقنینی مربوط.

۹- لوایح، طرزالعملها و رهنمود های مربوط.

۱۰- نتـــایج جلســـات مشـــارکتی شهروندان به شمول مشوره در مـــورد طرح قوانین، مقرره ها، طرزالعمل ها و سایر اسناد تقنینی.

۱۱- قراردادها، پروتوکـــول هـــا و تفاهمنامه های داخلی یا بین المللـــی مربوط.

۱۲- اعلانات داوطلبی، اسناد ارزیابی آفرها، قـــرارداد هـــای تـــدارکاتی، گـــزارش هـــای پیشـــرفت اجـــرای قراردادها، گزارش تکمیلی قرار دادها، گزارش تفتیش از تطبیق قرارداد هـــا و سایر موارد مربـــوط قـــرارداد هـــای تدارکاتی.

۱۳- پالیسی، ستراتیژی و پلان هـــای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلانونه.

۱۴- د هغو اطلاعاتو د طبقه بندۍ او ډول لست چې په واک کې یې لري.

۱۵-د نوم، د اړیکې د شمېرې، برېښنا لیک او د دفتر د پتې په ګډون د اطلاع رسونې د مسؤول په هکله معلومات.

۱٦- د دغه قانون د حکمونو له تطبیق څخه کلنی رپوټ.

۱۷- د کمېسیون په تشخیص نور اطلاعات.

(۲) ادارې دې د قراردادونو په ګډون مهم اطلاعات او سندونه له بشپړېدو وروسته په ډېر لنډ ممکن وخت کې په داسې ډول د خلکو په واک کې ورکړي چې د عامه خلکو لپاره د درک وړ او په آسانۍ سره د لاسرسي وړ وي.

(۳) ادارې مکلفې دي، په ښه توګه د سندونو او اطلاعاتو د ساتنې او د غوښتونکو په لاسرسي کې د هغو د ورکولو په مقصد، د اطلاعاتو د مدیریت سیستم او د اطلاعاتو بانک (ډیټابیس) رامنځته کړي.

(۴) ادارې هغه اطلاعات چې په

کاری مربوط.

۱۴ - لست طبقه بندی و انواع اطلاعاتی که در اختیار دارد.

۱۵- معلومات در مورد مسؤول اطلاع رسانی به شمول نام، شمارۀ تماس، ایمیل و آدرس دفتر.

۱٦- گزارش سالانه از تطبیق احکام این قانون.

۱۷- سایر اطلاعات به تشخیص کمیسیون.

(۲) ادارات اطلاعات و اسناد مهم را به شمول قرارداد ها به اسرع وقت بعد از نهایی شدن به گونۀ در دسترس مردم قرار دهند که برای عامۀ مردم قابل درک و به آسانی قابل دسترس باشد.

(۳) ادارات مکلف اند، به منظور حفظ و نگهداشت بهتر اسناد و اطلاعات و بدسترس قرار دادن آن به متقاضیان، سیستم مدیریت اطلاعات و بانک اطلاعات (دیتابیس) را ایجاد نمایند.

(۴) ادارات اطلاعاتی را که به شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي ډول يې خپروي، د کمپيوټر په واسطه دې د تحليل او عملياتو وړ وي.

(۵) اشخاص کولای شي هغه اطلاعات چې لومړی د عامه ادارې په واسطه توليدېږي، له هغو څخه ګټه واخلي.

ممنوعيتونه

شپاړسمه ماده:

(۱) په لاندې حالاتو کې د اطلاعاتو وړاندې کول منع دي:

۱- په هغه صورت کې چې خپلواکي، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او عامه امنيت له خطر سره مخامخ کړي.

۲- په هغه صورت کې چې له نورو هېوادونو سره د افغانستان د سياسي، اقتصادي او فرهنګي اړيکو د پرې کېدو سبب شي.

۳- په هغه صورت کې چې د شخص سر او مال له خطر سره مخامخ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د جرم د کشف خنډ يا د جرم د ارتکاب د مخنيوي خنډ شي.

الکترونيکی به نشر می‌رسانند، قابل تحليل و عمليات توسط کمپيوتر باشد.

(۵) اشخاص می‌توانند اطلاعاتی که نخست توسط ادارۀ عامه توليد می‌گردد، از آن استفاده نمايند.

ممنوعيت ها

مادۀ شانزدهم:

(۱) ارايۀ اطلاعات در حالات ذيل ممنوع می باشد:

۱- درصورتی‌که استقلال، حاکميت ملی، تماميت ارضی و امنيت عامه را به خطر مواجه گرداند.

۲- درصورتی‌که سبب قطع روابط سياسی، اقتصادی و فرهنگی افغانستان با سايرکشورها گردد.

۳- درصورتی‌که جان و مال شخص به خطر مواجه گردد.

۴- درصورتی‌که مانع کشف جرم يا مانع جلوگيری از ارتکاب جرم گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- په هغه صورت کې چې د تورن د کشف، څېړنې او تعقیب بهیر یا په دې برخه کې د احتیاطي تـدبیرونو نیـول مختل کړي.

۶- په هغه صورت کې چې د عادلانه محاکمې یا د حکم د تنفیذ بهیر اخلال کړي.

۷- په هغه صورت کې چې د شخص خصوصي حریم نقض کړي.

۸- په هغه صورت کې چې اطلاعات په سوداګریزو موضوعګانو، شخصـي ملکیتونو او بانکي حساب پـورې اړه ولري، خو دا چې په قوانینو کې بـل ډول تشخیص شوی وي.

(۲) لاندې حالات د دې مادې د (۱) فقرې په ۷ او ۸ اجزاوو کې لـه درج شوو حکمونو څخه مستثنی دي:

۱- په هغه صورت کې چې واکمنـه محکمـه د شـخص د اطلاعـاتو د افشاکولو په هکله تجویز ونیسي.

۲- په هغه صورت کې چې د مؤلف، مصنف، هنرمند او څېړونکي د حقوقو د ملاتړ قانون (کاپي رایټ) او له سیالۍ

۵- درصورتی‌که روند کشف، تحقیق و تعقیب متهم یـا اتخـاذ تـدابیر احتیاطی در ایـن زمینـه را مختـل سازد.

۶- درصورتی‌کـه رونـد محاکمـهٔ عادلانه یا تنفیذ حکـم را اخـلال نماید.

۷- درصورتی‌که حـریم خصوصـی شخص را نقض نماید.

۸- درصورتی‌که اطلاعات مربوط بـه موضوعات تجارتی، ملکیـت هـای شخصی و حساب بانکی بوده، مگـر اینکه در قوانین طور دیگری تشخیص شده باشد.

(۲) حالات ذیل از احکـام منـدرج اجزای ۷ و ۸ فقرهٔ (۱) ایـن مـاده مستثنی می‌باشد:

۱- در صورتی‌که محکمهٔ ذیصلاح در مورد افشای اطلاعات شخصی تجویز اتخاذ نماید.

۲- درصورتی‌که قانون حمایت حقوق مؤلف، مصـنف، هنرمنـد و محقـق (کاپی رایت) و قانون حمایت از رقابت

څخه د ملاتړ قانون او نور تقنيني سندونه نقض نه کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اطلاعات په هغه صورت کې چې عامه ګټې ايجاب کړي، غوښتونکي ته وړاندې کېږي.

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې عامه ګټې د اړوندې ادارې په واسطه تشخيصېږي.

(۵) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات په هغو اطلاعاتو پورې اړه ولري چې د ثالث شخص له لوري په سري ډول برابر شوي وي، اداره دې د نومړو اطلاعاتو د افشاکولو په هکله د ثالث شخص د رضايت يا نه رضايت د معلومولو لپاره له هغه سره اړيکې ونيسي. په هغو مواردو کې چې هغه اعتراض ولري بايد وساتل شي، خو هغه تصميم چې آيا غوښتل شوي اطلاعات د ممنوعيتونو په محدوده کې دي يا ندي، د ادارې په واسطه نيول کېږي.

(٦) هغه اطلاعات چې له شلو کلونو څخه زياته مخينه ولري، په هغو باندې

و سایر اسناد تقنینی را نقض ننماید.

(۳) اطلاعات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده در صورتی که منافع عامه ایجاب نماید به متقاضی ارائه می‌گردد.

(۴) منافع عامهٔ مندرج فقرهٔ (۱) این ماده توسط ادارهٔ مربوط تشخیص می‌گردد.

(۵) هرگاه اطلاعات تقاضا شده مربوط به اطلاعاتی باشد که از جانب شخص ثالث طور سری فراهم شده باشد، اداره با شخص ثالث جهت معلوم نمودن رضایت یا عدم رضایت وی در مورد افشای اطلاعات متذکره تماس برقرار نماید. در مواردی که وی اعتراض داشته باشد باید حفظ شود، اما تصمیمی که آیا اطلاعات تقاضا شده در محدودهٔ ممنوعیت ها قرار دارد یا نه، توسط اداره اتخاذ می‌گردد.

(٦) اطلاعاتی که بیشتر از بیست سال قدامت داشته باشد، هیچ گونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ ډول ممنوعیت نشي وضع کېدای.
خو دا چې دغه موده په استثنايي حالاتو کې د هغې اداري د لومړۍ درجې مسؤول په وړاندیز چې اړوند اطلاعات یې په واک کې دي د کمېسیون په تأیید، زیات نه زیات تر نورو لسو کلونو پورې تمدیدېدای شي.
(۷) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو یوه برخه د ممنوعیتونو په محدوده کې وي، له هماغې برخې پرته، پاتې اطلاعات دې وړاندې شي.
(۸) ادارې مکلفې دي، اړوند سندونه د محرمیت په پام کې نیولو سره له جلا کړنلارې سره سم، تصنیف او طبقه بندي کړي.

د رپوټ وړاندې کول

اووه لسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع مکلفې دي، د دې قانون د حکمونو د تطبیق په هکله د خپلو اجراآتو کلنی رپوټ کمېسیون ته وړاندې کړي.
(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د

ممنوعیتی بالای آن وضع شده نمی‌تواند. مگر اینکه مدت متذکره در حالات استثنایی به پیشنهاد مسؤول درجه اول اداره که اطلاعات مربوطه در اختیار آن قرار دارد، با تائید کمیسیون، حد اکثر الی ده سال دیگر تمدید شده می‌تواند.
(۷) هرگاه یک بخش اطلاعات تقاضا شده در محدودهٔ ممنوعیت ها باشد، به استثنای همان بخش، اطلاعات متباقی ارائه گردد.
(۸) ادارات مکلف اند، اسناد مربوط را با نظرداشت محرمیت طبق طرزالعمل جداگانه تصنیف و طبقه بندی نمایند.

ارایهٔ گزارش

مادهٔ هفدهم:

(۱) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مکلف اند،گزارش اجراآت سالانهٔ خویش را در مورد تطبیق احکام این قانون به کمیسیون ارائه نمایند.
(۲) طرز ارایهٔ گزارش مندرج فقرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درج شوي رپوټ د وړاندې کولو څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې تنظيمېږي چې د کمېسيون له لوري وضع کېږي.

څلورم فصل

کمېسيون

د کمېسيون رامنځته کول

اتلسمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمينولو په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د ښځو او نارينه وو په ګډون د پنځو تنو غړو په ترکيب کمېسيون رامنځته کېږي.

د کمېسيون د غړيتوب شرطونه

نولسمه ماده:

هغه شخص د کمېسيون د غړي په توګه ټاکل کېږي چې لاندې شرطونه ولري:

۱- د افغانستان تابعيت ولري.

۲- د دېرش کلنۍ عمر يې بشپړ کړی وي.

۳- لږترلږه د لېسانس د تحصيلي سند

(۱) اين ماده در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کميسيون وضع می‌شود، تنظيم می‌گردد.

فصل چهارم

کميسيون

ايجاد کميسيون

مادهٔ هجدهم:

به منظور تأمين حق دسترسی به اطلاعات، کميسيون مرکب از پنج عضو اعم از زن و مرد مطابق احکام اين قانون ايجاد می‌گردد.

شرايط عضويت کميسيون

مادهٔ نزدهم:

شخصی به حيث عضوکميسيون تعيين می شود که واجد شرايط ذيل باشد:

۱- تابعيت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن سی سالگی را تکميل نموده باشد.

۳- حداقل دارای سند تحصيلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی وي.

۴- له مدني حقوقو څخه په حرمان، جنایت، بشري ضد جرمونو او د اداري فساد په جرمونو محکوم شوی نه وي.

۵- پنځه کلنه اړونده کاري تجربه ولري.

٦- د ښه شهرت لرونکی وي.

۷- د سیاسي ګوند غړیتوب و نه لري.

۸- د دولتي ټاکنیزو یا انتصابي مقامونو متصدي نه وي.

د غوراوي د کمېټې رامنځته کول

شلمه ماده:

(۱) د کمېسیون د غړو د ټاکنې په منظور، د غوراوي کمېټه په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر د رئیس په توګه.

۲- د سترې محکمې غړی د سترې محکمې د عالي شورې په ټاکنه د غړي په توګه.

۳- د ولسي جرګې د دیني، فرهنګي،

لیسانس باشد.

۴- به حرمان از حقوق مدنی، جنایت، جرایم ضد بشری و جرایم فساد اداری محکوم نشده باشد.

۵- پنج سال تجربهٔ کاری مرتبط داشته باشد.

٦- دارای شهرت نیک باشد.

۷- عضویت حزب سیاسی را نداشته باشد.

۸- متصدی عهده های انتخابی یا انتصابی دولتی نباشد.

ایجاد کمیتهٔ گزینش

مادهٔ بیستم:

(۱) به منظور تعیین اعضای کمیسیون، کمیتهٔ گزینش به ترکیب ذیل ایجاد می‌گردد:

۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس.

۲- عضو ستره محکمه به انتخاب شورای عالی ستره محکمه به حیث عضو.

۳- عضو کمیسیون امور دینی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنې او لوړو زده کـړو د چـارو د کمېسيون غړی د غړي په توګه.

۴- د افغانستان د بشـر دحقوقـو د خپلواک کمېسـيون غـړی د هغـه کمېسيون په ټاکنه د غړي په توګه.

۵- د رسنيزې صنفي اتحاديې ټاکـل شوی استازی د غړي په توګه.

٦- د مدني ټولنې اړوند بنسټونو ټاکل شوی استازی د غړي په توګه.

۷- د افغانستان دمـدافع وکيلانـو د خپلواک انجمن واکمن استازی د غړي په توګه.

(۲) د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د غوراوي کمېټې سکرتريت پـه غـاړه لري.

(۳) د غوراوي کمېټه د کمېسـيون د غړيتوب د لنډ ژوندليک د منلو اعلان د کمېټې د لومړۍ غونډې له جوړېـدو څخه وروسته په پنځو کاري ورځو موده کې خپروي.

(۴) د غوراوي کمېټه د رقابتي بهير له پای ته رسېدو وروسته، د نوماندانو له ډلې څخه، د منلو د اعلان د مودې له

فرهنگی، معارف و تحصیلات عـالی ولسی جرگه به حیث عضو.

۴- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانسـتان بـه انتخـاب آن کمیسیون به حیث عضو.

۵- نمایندۀ منتخب نهاد های صـنفی رسانه ئی به حیث عضو.

٦- نمایندۀ منتخب نهاد های مـرتبط جامعۀ مدنی به حیث عضو.

۷- نماینده باصلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان بـه حیـث عضو.

(۲) وزارت اطلاعـات و فرهنـگ سکرتریت کمیتۀ گزینش را به عهـده دارد.

(۳) کمیتۀ گزینش اعـلان پـذیرش خلص سوانح عضویت کمیسیون را در مـدت پـنج روز کـاری بعـد از اولـین جلسـۀ کمیتـه اعـلان می‌نماید.

(۴) کمیتـۀ گـزینش از جملـۀ کاندیدان، پانزده تن واجد شـرایط را بعـد از خـتم رونـد رقـابتی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای ته رسېدو وروسته، د شرایطو لرونکي پنځلس تنه، په لسو کاري ورځو موده کې د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهوررئیس ته معرفي کوي.

(۵) د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس له پنځلسو تنو څخه پنځه تنه یې د تخصص او جنسیت په پام کې نیولو سره د لومړۍ دورې لپاره د کمېسیون د غړو په توګه په لاندې ترتیب سره ټاکي:

۱- درې غړي د پنځو کلونو لپاره.

۲- دوه غړي د دریو کلونو لپاره.

(٦) د کمېسیون غړي په راتلونکو دوروکې د پنځو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

(۷) دکمېسیون غړي ددې مادې د (۵ او ٦) فقرو د حکم په پام کې نیولوسره یوازې د یوې دورې لپاره ټاکل کېږي.

(۸) د کمېسیون غړي نه شي کولی د دندې په وخت کې په نورو دندو لاس پورې کړي، د لوړو زده کړو په مؤسسو کې تدریس له دغه حکم څخه

در مدت ده روز کاری بعد از پایان مدت اعلان پذیرش به رئیس جمهوری اسلامی افغانستان معرفی می‌نماید.

(۵) رئیس جمهوری اسلامی افغانستان از میان پانزده تن پنج تن آنها را با نظرداشت تخصص و جنسیت برای دورهٔ اول به حیث اعضای کمیسیون به ترتیب ذیل تعیین می‌نماید:

۱- سه عضو برای مدت پنج سال.

۲- دو عضو برای مدت سه سال.

(٦) اعضای کمیسیون در دوره های بعدی برای مدت پنج سال تعیین می‌گردند.

(۷) اعضای کمیسیون صرف برای یک دوره با نظرداشت حکم فقره های (۵ و ٦) این ماده تعیین می‌گردد.

(۸) اعضای کمیسیون نمی‌توانند، حین تصدی وظیفه به وظایف دیگر اشتغال ورزند. تدریس در مؤسسات تحصیلات عالی از این حکم مستثنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستثني دی.

د رئیس، مرستیال او منشي ټاکنه

یوویشتمه ماده:

کمېسیون په لومړۍ غونډه کې، د خپلو غړو له منځــه د کمېســیون رئیــس، مرستیال او منشي د دووکلونو او شپږو میاشتو مودې لپاره انتخابوي. دیوې بلې دورې لپاره دهغوی بیا انتخاب مجـــاز دی.

د کمېسیون دندې او واکونه

دوه ویشتمه ماده:

کمېسیون د لاندو دنـــدو او واکونـــو لرونکی دی:

۱- له ادارو څخــه اطلاعــاتو تــه د لاسرسي له بهیر او د هغو د وړانـــدې کولو له څرنګوالي څخه څارنه.

۲- د غوښتونکو د شکایتونو بررسي.

۳- د اړتیا په صورت کـــې د ادارو د اطلاع رسونې له مسؤولو مراجعو څخه د سندونو غوښتل.

۴- غوښتونکو او ادارو ته د لازمـــو مشورو وړاندې کول.

می‌باشد.

انتخاب رئیس، معاون و منشی

مادهٔ بیست و یکم:

کمیسیون در اولین جلســه، رئــیس، معاون و منشی کمیسیون را از میـــان اعضای خویش برای مدت دوســـال و شش ماه انتخاب می نماید. انتخـــاب مجدد آنها برای یک دورهٔ دیگر مجاز می‌باشد.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

مادهٔ بیست و دوم:

(۱)کمیســـــیون دارای وظـــــایف و صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- نظارت از پروسهٔ دسترســـی بـــه اطلاعات از ادارات و چگونگی ارایهٔ آن.

۲- بررسی شکایات متقاضیان.

۳- مطالبهٔ اسناد از مراجع مســؤول اطـــلاع رســـانی ادارات درصـــورت ضرورت.

۴- ارایهٔ مشوره های لازم به متقاضیان و ادارات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ادارو د اطلاع رسونې د مسؤولو مراجعو د رپوټونو ارزونه.
٦- جمهور رئیس او د ملي شوري دوارو مجلسونو ته د کمېسیون د فعالیتونو د کلني رپوټ وړاندې کول او د هغو خپرول.
۷- د روزنیزو برنامو د دایرولو له لارې په هېواد کې د اطلاع رسونې د فرهنګ پیاوړتیا.
۸- د کمېسیون د فعالیتونو په هکله د عامه پوهاوي لوړول.
۹- د کمېسیون د تصمیمونو خپرول.
۱۰- د دې قانون د حکمونو د تطبیق له څرنګوالي څخه څارنه.
۱۱- د اړوندو لایحو او کړنلارو تصویبول.
۱۲- د ادارو له لوري د اطلاعاتو د تنظیم د څرنګوالي په هکله د اقل حد معیارونو وضع کول.
۱۳- په دې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.
(۲) د دې مادې په مفهوم څارنه د دې قانون د حکمونو د تطبیق له ډول څخه

۵- ارزیابی گزارش مراجع مسؤول اطلاع رسانی ادارات.
٦- ارایهٔ گزارش سالانهٔ فعالیت های کمیسیون به رئیس جمهور و مجلسین شورای ملی و نشر آن.
۷- تقویت فرهنگ اطلاع رسانی در کشور از طریق تدویر برنامه های آموزشی.
۸- بلند بردن آگاهی عامه در مورد فعالیت های کمیسیون.
۹- نشر تصامیم کمیسیون.
۱۰- نظارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون.
۱۱- تصویب لوایح و طرزالعمل های مربوط.
۱۲- وضع حداقل معیارها در مورد چگونگی تنظیم اطلاعات از جانب ادارات.
۱۳- انجام سایر وظایف مندرج این قانون.
(۲) نظارت به مفهوم این ماده عبارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت دی.

(۳) کمېسیون د دې قانون له حکمونو سره سم، په خپلو اجراآتو کې خپلواک دی.

د کمېسیون د غونډو دایرېدل

درویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون عادي غونډې په اونۍ کې یوځل دایرېږي او فـوق العـاده غونډې د رئیس د تصمیم پربنسټ یا د هغو د غړو د یوه ثلث پـه وړانـدیز دایرېدای شي.

(۲) د کمېسیون د غونډو د دایرېـدو نصاب د هغه د اکثریت غړو شتون دی.

(۳) د کمېسیون تصمیمونه د حاضرو غړو د رایو د اکثریت پر بنسټ نیـول کېږي او د رایو د برابرۍ په صـورت کې، هغه لوری چې رئیس ورته رایـه ورکړې وي، اکثریت ګڼل کېږي خو دا چې په دې قانون کې بل ډول تصـریح شوي وي.

(۴) د فعالیت ډول او د کمېسیون پـه غونډو پورې اړوندې نورې چارې پـه

می‌باشد.

(۳) کمیسیون مطابق احکام این قانون در اجـــراآت خـــویش مســـتقل می‌باشد.

تدویرجلسات کمیسیون

مادۀ بیست و سوم:

(۱) جلســات عادی کمیسیون در هر هفته یکبار دایر می‌گردد و جلســات فوق العاده بر اساس تصمیم رئیس یـا پیشنهاد یک ثلث اعضای آن دایر شده می‌تواند.

(۲) نصاب تدویر جلسات کمیســیون حضور اکثریت اعضای آن می‌باشد.

(۳) تصامیم کمیســیون بــه اســاس اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ و در صورت تساوی آراء، طرفــی کــه رئیس به آن رای داده باشد، اکثریــت شمرده می‌شود مگر اینکه در این قانون طــور دیگــری تصــریح گردیــده باشد.

(۴) طرز فعالیت و سایر امور مربوط به جلســات کمیســیون در طرزالعمــل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

<u>**د کمېسیون د تصمیم پلي کول**</u>

څلېریشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون تصمیم وروستی دی له ابلاغ وروسته د پلي کولو وړ دی.

(۲) که چېرې اداره د کمېسیون تصمیم رعایت نه کړي، کمېسیون کولای شي، موضوع واکمنو مراجعو یا مقاماتو ته محول کړي.

<u>**د کمېسیون دفتر**</u>

پنځه ویشتمه ماده:

کمېسیون د مرکزي دفتر لرونکی دی، د اړتیا په صورت کې کولای شي، خپل ساحوي دفترونه هم رامنځته کړي.

<u>**د غړیتوب د له لاسه ورکولو حالات**</u>

شپږویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون غړی له لاندې حالاتو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي:

جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

<u>**تطبیق تصمیم کمیسیون**</u>

مادهٔ بیست و چهارم:

(۱) تصمیم کمیسیون نهایی بوده بعد از ابلاغ قابل تطبیق می‌باشد.

(۲) هرگاه اداره تصمیم کمیسیون را رعایت ننماید، کمیسیون می‌تواند، موضوع را به مراجع یا مقامات ذیصلاح محول نماید.

<u>**دفتر کمیسیون**</u>

مادهٔ بیست و پنجم:

کمیسیون دارای دفتر مرکزی بوده، در صورت ضرورت می‌تواند، دفاتر ساحوی خویش را نیز ایجاد نماید.

<u>**حالات از دست دادن عضویت**</u>

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) عضوکمیسیون در یکی از حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د جمهور رئیس له منظوري وروسته لیکلې استعفاء.

۲- په داسې ناعلاجو ناروغیو اخته کېدل چې د هغه د دندې د اجراء کولو خنډ شي.

۳- له شپږو میاشتو څخه زیات په تنفیذي حبس محکومیت.

۴- د غړیتوب د شرطونو د لرلو په اړوند د ناسمو اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- په کمېسیون کې د کاري مودې بشپړول.

۶- د کمېسیون د اړوندو قوانینو، مقررو، لایحو او کړنلارو د حکمونو نه رعایتول.

(۲) که چېرې د کمېسیون غړی د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حالتونو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکړي او د کمېسیون د کار له دورې څخه لږترلږه یوکال پاتې وي، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د غوراوي کمېټه په لسو کاري ورځو موده کې ددې قانون د شلمې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي ترکیب

۱- استعفای کتبی بعد از منظوری رئیس جمهور.

۲- مبتلا شدن به امراض صعب العلاجی که مانع اجرای وظیفهٔ وی گردد.

۳- محکومیت به حبس تنفیذی بیش از شش ماه.

۴- ارایهٔ اطلاعات نا درست مبنی بر داشتن شرایط عضویت.

۵- تکمیل مدت کاری در کمیسیون.

۶- عدم رعایت احکام قوانین، مقرره ها، لوایح و طرزالعمل های مربوط کمیسیون.

(۲) هرگاه عضو کمیسیون در یکی از حالات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده عضویت خویش را از دست دهد و حد اقل یک سال از دورهٔ کارکمیسیون باقی مانده باشد، وزارت اطلاعات و فرهنگ کمیتهٔ گزینش را در مدت ده روز کاری به ترکیب مندرج فقرهٔ (۱) مادهٔ بیستم این قانون تشکیل و کمیتهٔ گزینش اعلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره جوړوي او د غوراوي کمېټه په کمېسيون کې د غړيتوب د نوماندانو د لنډ ژوند ليک د منلو اعلان، اعلانوي.

(۳) د غوراوي کمېټه د نوماندانو له منځه د شرايطو لرونکي دوه تنه جمهور رئيس ته معرفي کوي.

(۴) جمهور رئيس د دوو تنو له منځه يو يې د کمېسيون د غړي په توګه ټاکي.

د کمېسيون د غړي عزل

اووه ويشتمه ماده:

د کمېسيون د غړي عزل د دې قانون د شپږويشتمې مادې د (۱) فقرې د ۲، ۴ او۶ اجزاوو په درج شوو حالاتو کې د کمېسيون د پنځو تنو غړو له تشخيص او تأييد وروسته صورت مومي.

محدوديتونه

اته ويشتمه ماده:

(۱) د کمېسيون رئيس او غړی نشي کولای د تصميم نيونې په هغو غونډو کې چې ذينفع وي، ګډون وکړي.

(۲) د کمېسيون رئيس او غړي نشي

پذيرش خلص سوانح کانديدان عضويت در کميسيون را اعلان مى‌نمايد.

(۳) کميتۀ گزينش از ميان کانديدان دو تن واجد شرايط را به رئيس جمهور معرفى مى‌نمايد.

(۴) رئيس جمهور از ميان دو تن يکى از آنها را به حيث عضوء کميسيون تعيين مى‌نمايد.

عزل عضو کميسيون

مادۀ بيست و هفتم:

عزل عضو کميسيون در حالات مندرج اجزاى ۲، ۴ و۶ فقرۀ (۱) مادۀ بيست و ششم اين قانون بعد از تشخيص و تائيد پنج تن از اعضاى کميسيون صورت مى‌گيرد.

محدوديت‌ها

مادۀ بيست و هشتم:

(۱) رئيس و اعضاى کميسيون نمى‌توانند در جلسات تصميم گيرى که ذينفع باشند، اشتراک نمايند.

(۲) رئيس و اعضاى کميسيون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای، هغه اطلاعات چې د دندې د اجراء کولو په وخت کې یا د هغې له پرېښودو وروسته یې ترلاسه کړي دي او د دې قانون له حکمونو سره سم ممنوع وي، افشاء یا له هغو څخه د ځان یا د نورو اشخاصو په نفع ګټه اخیستنه وکړي.

(۳) که چېرې د کمېسیون رئیس او غړي د دې مادې په (۲) فقره کې له درج شوي حکم څخه سرغړونه وکړي، سرغړوونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د کمېسیون دارالانشاء

نهه ویشتمه ماده:

(۱) کمېسیون د اداري او اجرایوي چارو د پرمخ بیولو په منظور د دارالانشاء لرونکی دی چې په رأس کې یې رئیس ځای لري.

(۲) د دارالانشاء رئیس د دې قانون په نولسمه ماده کې په درج شوو شرطونو سربېره د بشري سرچینو، مالي او تدارکاتي مدیریت په چارو کې لږترلږه

نمی‌توانند، اطلاعاتی را که حین اجرای وظیفه یا بعد از ترک آن، بدست آورده اند و مطابق احکام این قانون ممنوع باشد، افشاء یا از آن به نفع خویش یا سایر اشخاص استفاده نمایند.

(۳) هرگاه رئیس و اعضای کمیسیون از حکم مندرج فقرۀ (۲) این ماده تخلف نمایند، متخلف مطابق احکام قانون تحت تعقیب عدلی قرار می‌گیرد.

دارالانشای کمیسیون

مادۀ بیست و نهم:

(۱) کمیسیون به منظور پیشبرد امور اداری و اجرائیوی دارای دارالانشاء می‌باشد که در رأس آن رئیس قرار دارد.

(۲) رئیس دارالانشاء علاوه بر شرایط مندرج مادۀ نزدهم این قانون دارای تجربۀ کاری حداقل پنج سال در امور مدیریت منابع بشری، مالی و تدارکاتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه کاله کاري تجربه لري.

(۳) کمېسيون د رايو د اکثريت په توافق سره د شرايطو لرونکو اشخاصو له منځه درې تنه د دارالانشاء رياست د پست د ترلاسه کولو په مقصد جمهور رئيس ته وړانديزوي.

(۴) جمهور رئيس د دريو تنو له منځه يو يې د دارالانشاء د رئيس په توګه ټاکي.

(۵) د دارالانشاء کارکوونکي د قانون له حکمونو سره سم ګمارل کېږي.

(٦) دارالانشاء خپلې دندې د قانون له حکمونو او هغو کړنلارو سره سم چې د کمېسيون له لوري تصويبېږي، اجراء کوي او د کمېسيون په وړاندې مسؤوله ده.

د کمېسيون بودجه

دېرشمه ماده:

(۱) کمېسيون خپله بودجه له حکومت سره په مشوره کې برابروي او په لګولو کې يې خپلواک دی او د هغې رپوټ د قانون له حکمونو سره سم وړاندې

می‌باشد.

(۳) کمیسیون به توافق اکثریت آراء از میان اشخاص واجد شرایط سه تن را غرض احراز پست ریاست دارالانشاء به رئیس جمهور پیشنهاد می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان سه تن یکی از آنها را به حیث رئیس دارالانشاء تعیین می‌نماید.

(۵)کارکنان دارالانشاء مطابق احکام قانون استخدام می‌گردند.

(٦) دارالانشاء وظایف خویش را مطابق احکام قانون و طرزالعمل‌های که از طرف کمیسیون تصویب می‌گردد، اجراء نموده و نزد کمیسیون مسؤول می‌باشد.

بودجۀ کمیسیون

مادۀ سی ام:

(۱)کمیسیون بودجۀ خود را در مشوره با حکومت ترتیب و در مصرف آن مستقل بوده و گزارش آن را مطابق احکام قانون ارائه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي.

(۲) کمېسیون کولای شي، د خپلــو فعالیتونو د لابنه تنظیم او د اجراآتو د اغیزمنتیا په منظور د قانون له حکمونو سره سم له ملي او بین المللي مؤسسو څخه مالي او تخنیکي مرستې ترلاســه کړي.

حقوق او امتیازونه

یودېرشمه ماده:

د کمېسیون د غړو لپاره د قانون لـــه حکمونو سره سم مناســـب معـــاش او امتیازونه ټاکل کېږي.

پنځم فصل

شکایتونه

د شکایت حق

دوه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې غوښتونکی ډاډ ترلاسه کړي چې د هغه د اطلاعاتو غوښـــتنه ددې قانون له حکمونـــو ســـره ســـم رسیدګي صورت نده موندلې یا د ادارې له اجراآتو څخه رضایت ونـــه لـــري، کولای شي هغې ادارې ته چې له هغې

می‌نماید.

(۲) کمیسیون می‌تواند به منظور تنظیم بهتر فعالیت ها و مؤثریـــت اجـــراآت خویش مطابق احکام قانون از مؤسسات ملی و بـــین المللـــی کمـــک هـــای مـــالی و تخنیکـــی را دریافـــت نماید.

حقوق وامتیازات

مادهٔ سی و یکم:

برای اعضای کمیسیون مطابق احکام قانون معاش و امتیازات مناسب تعیـــین می‌گردد.

فصل پنجم

شکایات

حق شکایت

مادهٔ سی و دوم:

(۱) هرگاه متقاضی اطمینان حاصـــل نماید که به تقاضای اطلاعات وی طبق احکام این قانون رســـیدگی صـــورت نگرفته یا از اجـــراآت اداره رضـــایت نداشته باشد، مـــی‌توانـــد بـــه ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات صـــورت

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې يا کمېسيون ته شکايت وکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شکايت ته رسيدګي په وړيا ډول صورت مومي.

د غوښتونکي شکايت

دري دېرشمه ماده:

(۱) د هغې ادارې د اطلاع رسونې مسؤول چې له هغې څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې ده، مکلف دی، د پنځو کاري ورځو په موده کې رسېدلی شکايت بررسي او د هغه د رفع کولو په مقصد د دې قانون له حکمونو سره سم وړ تصميم ونيسي.

(۲) که چېرې غوښتونکی خپل شکايت لومړی هغې ادارې ته چې له هغې څخه يې د اطلاعاتو غوښتنه کړې ده وړاندې کړي، د ليکلي ځواب له ترلاسه کولو يا د پنځو کاري ورځو مودې له تېرېدو وروسته کولای شي خپل شکايت کمېسيون ته وړاندې کړي.

(۳) کمېسيون مکلف دی، رسېدلی

گرفته يا به کميسيون شکايت نمايد.

(۲) رسيدگی به شکايت مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده طور رايگان صورت می‌گيرد.

شکايت متقاضی

مادهٔ سی و سوم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته، مکلف است، در مدت پنج روز کاری شکايت واصله را بررسی و غرض رفع آن مطابق احکام اين قانون تصميم مقتضی اتخاذ نمايد.

(۲) هرگاه متقاضی شکايت خويش را نخست به ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات نموده ارائه کند، بعد از گرفتن پاسخ کتبی يا سپری شدن مدت پنج روز کاری می‌تواند، شکايت خويش را به کميسيون ارائه نمايد.

(۳) کميسيون مکلف است، شکايت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکایت د هغه د ترلاسه کولو له نېټې څخه زیات نه زیات په شلو کاري ورځو موده کې بررسي او په دې برخه کې تصمیم ونیسي.

(۴) کمېسیون کولای شي، د اړتیا په صورت کې شکایت ته د رسیدګۍ په بهیر کې د اړوندو مینه والو د ګډون زمینه برابره کړي.

(۵) هغه اداره چې شکایت ورڅخه شوی مکلفه ده، داسې دلایل او مدارک وړاندې کړي چې له قانون سره سم يې عمل کړی دی.

(٦) د شکایتونو او اړوندو سندونو او مدارکو د بررسۍ څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

شکایت ته رسیدګي

څلور دېرشمه ماده:

(۱) کمېسیون شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې د لاندو واکونو لرونکی دی:

۱- د لورو او شاهدانو احضارول او

واصله را از تاریخ دریافت آن حد اکثر در مدت بیست روزکاری بررسی و در زمینه تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) کمیسیون می‌تواند، در صورت لزوم زمینهٔ اشتراک علاقمندان ذیدخل در روند رسیدگی به شکایات را فراهم نماید.

(۵) ادارهٔ که شکایت از آن صورت گرفته مکلف است، دلایل و مدارکی را ارائه نماید که مطابق قانون عمل نموده است.

(٦) طرز بررسی شکایات، اسناد و مدارک مربوط در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

رسیدگی به شکایت

مادهٔ سی و چهارم:

(۱) کمیسیون حین رسیدگی به شکایت دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- دعوت طرفین و سمع

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شفاهي یا لیکلـــي ډول د هغــوی د څرګندونو اورېدل.
۲- د سندونو او مدارکو په وړانـــدې کولو د ادارو مکلف کول.
۳- د ادارو د اطلاع رسونې د مراجعو د دفترونو او د سندونو د مـــدیریت او ساتنې د ډول بررسي.
(۲) کمېسیون کولای شي، شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کـــې اداره د دې قانون له حکمونو سره سم غوښتونکي ته د اطلاعاتو په وړاندې کولو مکلفـــه کړي، د دې قانون د حکمونو په تطبیق کې د تعلل په صورت کې هغـــه لازم تصمیمونه چې د کمېسیون په واســـطه نیول شوي دي، ترلاس لاندې ونیسي.
(۳) کمېسیون کولای شي شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کـــې اداره مکلفـــه کړي ترڅو د اطلاع رسونې د مرجع د چارو د ښه والي، په مناســـب ډول د سندونو د مدیریت، مخکې له مخکې د برابرو شوو اطلاعاتو د خپرولـــو او د کلني رپوټ د خپرولو په مقصـــد لازم تدبیرونه ونیسي.

اظهارات آنهـــا طـــور شـــفاهی یـــا کتبی.
۲- مکلف نمودن ادارات بـــه ارایـــهٔ اسناد و مدارک.
۳- بررسی دفاتر مراجع اطلاع رسانی ادارات و طرز مدیریت و نگهـــداری اسناد.
(۲) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف بـــه ارایـــهٔ اطلاعـــات مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون بـــه متقاضـــی نمایـــد در صورت تعلل در تطبیق احکام این قانون تصـــامیم لازم را کـــه از جانـــب کمیسیون اتخاذ شـــده، روی دســـت گیرد.
(۳) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف نماید تا به منظـــور بهبـــود امـــور مرجـــع اطلاع رسانی، مدیریت اســـناد طـــور مناســـب، نشـــر اطلاعـــات از قبـــل تهیـــه شـــده و نشـــر گـــزارش ســـالانه تـــدابیر لازم را اتخـــاذ نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) که چېرې اداره یا غوښتونکی د کمېسیون په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د دېرشو کاري ورځو په موده کې محکمې ته مراجعه وکړي.

سرغړونې او تأدیبي مؤیدات

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) لاندې موارد، د دې قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل کېږي:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د لیکلې غوښتنې د مندرجاتو مغایر د اطلاعاتو وړاندې کول.

۲- د قانوني دلایلو له وړاندې کولو پرته غوښتونکي ته د اطلاعاتو له وړاندې کولو څخه ډډه کول.

۳- د واقعیت خلاف کمېسیون ته د اطلاعاتو وړاندې کول.

۴- له قانوني واک پرته د سندونو له منځه وړل.

۵- په ټاکلې موده کې د غوښتل شوو اطلاعاتو نه وړاندې کول.

۶- د کمېسیون د تصمیمونو او کړنلارو نه رعایتول.

(۴) هرگاه اداره یا متقاضی به تصمیم کمیسیون قناعت نداشته باشد، می‌تواند در مدت سی روزکاری به محکمه مراجعه نماید.

تخلفات و مؤیدات تأدیبی

مادهٔ سی و پنجم:

(۱) موارد ذیل، تخلف از احکام این قانون شناخته می‌شود:

۱- ارایهٔ اطلاعات مغایر مندرجات تقاضای کتبی اطلاعات به متقاضی.

۲- امتناع از ارایهٔ اطلاعات به متقاضی بدون ارایهٔ دلایل قانونی.

۳- ارایهٔ اطلاعات خلاف واقعیت به کمیسیون.

۴- محو اسناد بدون صلاحیت قانونی.

۵- عدم ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده در موعد معین.

۶- عدم رعایت تصامیم و طرزالعمل های کمیسیون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- په ټاکلې موده کې د اطلاع رسونې د مسؤولې مرجع له لوري کمېسيون ته د رپوټ نه وړاندې کول.

(۲) کمېسيون د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه د سرغړونې د تثبيت په صورت کې، له احوالو سره سم له لاندې تأديبي مؤيداتو څخه د يوې په پلي کولو تصميم نيسي:

۱- توصيه.

۲- ليکلی اخطار.

۳- د قانون له حکمونو سره سم د کسر معاش په باره کې تصميم نيول او اړوندې ادارې ته دهغه وړانديزول.

۴- د بيا بيا سرغړونې په صورت کې، د قانون له حکمونوسره سم د سرغړوونکي کارکوونکي د تبديلی تصميم نيول او اړوندې ادارې ته د هغه وړانديزول.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې سرغړونې پېښېدل حقيقي يا حکمي اشخاصو ته د مادي يا معنوي تاوانونو په اوښتو تمام شي، د

۷- عدم ارايهٔ گزارش به کميسيون از جانب مرجع مسؤول اطلاع رسانی در موعد معين.

(۲) کميسيون در صورت تثبيت تخلف از حکم مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده، حسب احوال به تطبيق يکی از مؤيدات تأديبی ذيل، تصميم اتخاذ می‌نمايد:

۱- توصيه.

۲- اخطار کتبی.

۳- تصميم مبنی برکسر معاش طبق احکام قانون و پيشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

۴- در صورت تخلف مکرر، تصميم تبديلی کارکن متخلف طبق احکام قانون و پيشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

(۳) هرگاه وقوع تخلفات مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده منجر به بروز خسارات مادی يا معنوی به اشخاص حقيقی يا حکمی شود، مطابق احکام قانون جبران

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم جبرانېږي.

(۴) اړوندې ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم تأديبي مؤيدات عملي کړي او د هغو له تطبيق څخه کمېسيون ته ډاډ ورکړي.

د اشخاصو مصئونيت

شپږدېرشمه ماده:

هغه شخص چې اطلاعات يې په ښه نيت سره افشاء کړي وي، د اثبات په صورت کې د قانون له حکمونو سره سم د حقوقي، اداري او وظيفوي مصئونيت لرونکی دی او تر ملاتړ لاندې نيول کېږي.

شپږم فصل

متفرقه حکمونه

د مبالغو تحويلول

اووه دېرشمه ماده:

په دې قانون کې د درج شوو حکمونو له تطبيق څخه ترلاسه شوي مبالغ د دولت د وارداتو په حساب، بانک ته تحويلېږي.

می‌گردد.

(۴) ادارات مربوط مکلف اند، مؤیدات تأدیبی را طبق احکام قانون عملی و از تطبیق آن به کمیسیون اطمینان دهند.

مصئونیت اشخاص

مادهٔ سی و ششم:

شخصی‌که اطلاعات را با حسن نیت افشاء نموده باشد، درصورت اثبات مطابق احکام قانون دارای مصئونیت حقوقی، اداری و وظیفوی بوده و مورد حمایت قرار می‌گیرد.

فصل ششم

احکام متفرقه

تحویل مبالغ

مادهٔ سی و هفتم:

مبالغ حاصله ناشی از تطبیق احکام مندرج این قانون به حساب واردات دولت، تحویل بانک می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیریتي اقدامات

اته دېرشمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، په مناسب ډول د اطلاعاتو له ساتنې او له دې قانون او له اړوندو معیارونو اوکړنلارو سره د هغو له سمون څخه کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، د دغه قانون د حکمونو د ښه تطبیق په مقصد اړوندو کارکوونکو ته روزنیزې برنامې دایرې او کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

ارجحیت

نهه دېرشمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي په اړه د دې قانون حکمونه د نورو قوانینو په نسبت مرجح دي.

د لایحو، کړنلارو او لارښوودونو وضع

څلوېښتمه ماده:

کمېسیون کولای شي، د دې قانون د حکمونو د لاښه تطبیق په مقصد،

اقدامات مدیریتی

مادۀ سی و هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، از نگهداری مناسب اطلاعات و مطابقت آن با این قانون و معیارها و طرزالعمل های مربوط به کمیسیون اطمینان دهند.

(۲) ادارات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون برنامه های آموزشی را برای کارکنان مربوط، تدویر و به کمیسیون اطمینان دهند.

ارجحیت

مادۀ سی و نهم:

احکام این قانون در رابطه به دسترسی به اطلاعات نسبت به سایر قوانین مرجح می‌باشد.

وضع لوایح، طرزالعمل ها و رهنمودها

مادۀ چهلم:

کمیسیون می‌تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوایح،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لايحې، کړنلارې او لارښودونه وضـــع کړي.

انفاذ

يوڅلوېښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جريـــده کـــې د خپرېدو له نېټې څخـــه دېـــرش (۳۰) ورځې وروسته نافذېږي او د هغه پـــه انفاذ سره د ۱۳۹۳هــجري لمريـــز کال په (۱۱۵٦) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی اطلاعاتو تـــه د لاسرســـي قانون ملغي کېږي.

طرزالعمل ها و رهنمود ها را وضـــع نمايد.

انفاذ

مادۀ چهل و يکم:

ايـــن قـــانون ســـی (۳۰) روز بعـــد از تاريخ نشـــر در جريـــدۀ رســـمی نافـــذ مـــی‌گـــردد و بـــا انفـــاذ آن قانون دسترســـی بـــه اطلاعـــات منتشـــرۀ جريـــدۀ رســـمی شـــماره (۱۱۵٦) سال ۱۳۹۳هــ.ش ملغـــی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد د توشیح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس تقنیني فرمان

ګڼه:(۲۵۷)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اویایمې مادې د حکمونو له مخې د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو تعدیل او ایزاد چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (۳) مادو په دننه کې تصویب شوی دی، توشېح کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چارو کې د دولت وزیر مکلف دي، نوموړی تعدیل او دغه فرمان د ملي شورې د

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره :(۲۵۷)

تاریخ : ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادهٔ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادهٔ شصت و چهارم و مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، تعدیل برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی را که به اساس مصوبهٔ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۳) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادهٔ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، تعدیل یاد شده و این فرمان را در خلال مدت (۳۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ غونډې له جوړېدو څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

دريیمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او د نوموړي تعدیل او ایزاد له متن سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی، به آن شورا تقدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان و متن تعدیل و ایزاد مذکور، در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اويايمې مادې د حکم له مخې، د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد طرحه د افغانستان اسلامي جمهوريت دکابينې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (۳) مادو په دننه کې تصويب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبۀ کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی

شماره: (۱۹)

تاريخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی به داخل (۳) ماده در جلسۀ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان تصويب گرديد.

محمد اشرف غنی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو تعدیل او ایزاد

لومړۍ ماده:

د ۱۳۹۴ کال په (۱۱۹۵) ګڼه رسمې جریده کې خپور شوی د ملکي لوړو زده کړو د قانون د څلورمې مادې ۲جزء، د شپږمې مادې ۴ جزء، دوولسمه، څوارلسمه، نهه ویشتمه، شپږدېرشمه، اووه دېرشمه، اته دېرشمه، یوڅلوېښتمه، دري څلوېښتمه، پنځه څلوېښتمه، شپږڅلوېښتمه، نهه څلوېښتمه، یوپنځوسمه او نهه شپېتمه مادې او د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جریده کې خپاره شوې د نوموړي قانون د ځینو مادو تعدیل، ایزاد اوحذف دې په لاندې ډول تعدیل شي:

د لوړو زده کړو د وزارت دندې او مکلفیتونه

۱- څلورمه ماده:

۲- د تقنیني سندونو له حکمونو سره

تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

مادهٔ اول:

جزء ۲ مادهٔ چهارم، جزء ۴ مادهٔ ششم، مواد دوازدهم، چهاردهم، بیست و نهم، سی و ششم، سی و هفتم، سی و هشتم، چهل و یکم، چهل و سوم، چهل و پنجم، چهل و ششم، چهل و نهم، پنجاه ویکم و شصت و نهم قانون تحصیلات عالی ملکی منتشرهٔ جریدهٔ رسمی شماره (۱۱۹۵) سال ۱۳۹۴ و تعدیل، ایزاد و حذف برخی از مواد قانون مذکور منتشرهٔ جریدهٔ رسمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ذیلاً تعدیل گردد:

وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی

۱- مادهٔ چهارم:

۲- صدور جواز تأسیس مؤسسهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم کورنيو او بهرنيو حقيقي او حکمي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د تأسيس د جواز صادرول او د هغه لغو کول.

د عالي شورې دندې او واکونه

۲- شپږمه ماده:

۴- د لوړو زده کړو د مؤسسو، پوهنځيو او ديپارتمنتونو د تأسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام يا د لغو کولو د وړانديز تأييد.

اکاډميک بستونه

۳- دوولسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اکاډميک بستونه:

۱- د علمي کادر د غړو اکاډميک بست.

۲- د تحصيلي مؤسسې د رياست او معاونيتونو علمي او محصلانو بستونه.

۳- د پوهنځيو د رياستونو او معاونيتونو بستونه.

۴- د ديپارتمنتونو د آمريتونو

تحصیلات عالی خصوصی به اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی و الغای آن مطابق احکام اسناد تقنینی.

وظایف و صلاحیت های شورای عالی

۲- مادۀ ششم:

۴- تائید پیشنهاد تأسیس، توسعه، تجزیه، الحاق، ادغام یا الغای مؤسسات تحصیلات عالی، پوهنځی ها و دیپارتمنت ها.

بست های اکادمیک

۳- مادۀ دوازدهم:

بست های اکادمیک در مؤسسۀ تحصیلات عالی:

۱- بست اکادمیک اعضای کادر علمی.

۲- بست های ریاست و معاونیت های علمی و محصلان مؤسسۀ تحصیلی.

۳- بست های ریاست ها و معاونیت های پوهنځی ها.

۴- بست های آمریت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مرکز د ادارو د مسؤولانو، د لوړو زده کـــړو مؤسسو د کادري روغتونونه د استادانو د چارو د سمون، علمي او فرهنگـــي مرکزونو، د کيفيت د لوړولو د مرکز، د ماستري او دوکتورا د برنامو رئيسانو او د علمي مجلو د آمريت بستونه.

د درسي نصاب تطبيق

۴- څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي نصاب د ديپارتمنت لـــه پرېکـــړې، د پوهنځي د علمي شوري او د اړونـــدې مؤسسې د علمي شوري له تأييـــد او د لوړو زده کړو وزارت د علمي چارو د معينيت له منظورۍ وروسته، تطبيقوي.

ديپارتمنت

۵- نهه ويشتمه ماده:

(۱) ديپارتمنت، آمر او د علمي کادر غړي لري. د ديپارتمنت آمر د علمـــي کادر له غړو څخه چې لـــږ ترلـــږه د پوهنمل علمـــي رتبـــه او د ماســـترۍ

ديپارتمنت ها.

۵- بست های مسؤولان ادارات مرکز انسجام تحقیقات علمـــی، رؤســـای شفاخانه هـــای کـــادری مؤسســـات تحصیلات عالی، انسجام امور استادان، مراکز علمی و فرهنگی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا و آمریت مجله های علمی.

تطبيق نصاب درسی

۴- مادۀ چهاردهم:

مؤسسۀ تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصلۀ دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسۀ مربوط و منظوری معینیت امور علمی وزارت تحصیلات عالی، تطبیق می نماید.

ديپارتمنت

۵- مادۀ بیست و نهم:

(۱) دیپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دیپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبۀ علمی حداقل پوهنمل و سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحصيلي سند ولري، په آزاد، سري او مستقيم ډول د دريو کلونو موديې لپاره انتخابېږي او يوازې د يوې بلې دورې لپاره کانديدېدای شي.

(۲) که چېرې د دغې مادې پــه (۱) فقره کې د درج شويو شرطونو لرونکي د علمي کادر غړي چه ديپارتمنت کې موجود نه وي. د ديپارتمنــت آمــر د پوهنيار د علمي رتبې د لرونکو علمــي کادر له غړو څخه انتخابېږي.

د علمي‌کادر د غـــړو دنــدې او واکونه

٦– شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غــړي (د اســتاد مرستيال) دغــه دنـــدې او واکونـــه لري:

۱– د استاد تر نظر لاندې په لوســـت ورکولو کې ګډون.

۲– د تطبيقاتو، تمرينونو او د عملـــي کارونو د اجراء کولو لارښوونه.

۳– د مونوګرافونو، د ديپلوم د پروژو، سيمينارونو او د علمي کنفرانسونو په

ماستری باشد، به صورت آزاد، سری و مستقیم برای مدت سه سال انتخـــاب می‌گردد و صرف برای یک دورهٔ دیگر کاندید شده می تواند.

(۲) هرگاه عضو کادر علمـــی دارای شرایط مندرج فقرهٔ (۱) این مـــاده در دیپارتمنـــت موجـــود نباشـــد. آمـــر دیپارتمنت از جملهٔ اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهنیـــار انتخـــاب می‌گردد.

وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی

٦– مادهٔ سی و ششم:

(۱) اعضای کادر علمی (معاون استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیـــل می باشند:

۱– اشتراک در تدریس تحت نظـــر استاد.

۲– رهنمایی تطبیقـــات، تمرینـــات و اجرای کار های عملی.

۳– رهنمـــایی محصـــلان در تهیـــهٔ مونوگراف ها، پروژه هـــای دیپلـــوم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برابرولو کې د محصلانو لارښوونه.
۴- په کمېټوکې فعال ګډون په اکاډمیکي چارو او د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د خدمتونو د وړاندې کولو په چارو کې ونډه اخیستنه.
۵- د څېړنو او ژباړې تر سره کول په هغو موضوعګانو کې چې د لارښود استاد له خوا ټاکل شوي او د اړوند دیپارټمنت، پوهنځي یا د تحصیلي مؤسسې له خوا تأیید شوې وي.
٦- په اړونده څانګه کې د پوهې د کچې لوړول.
۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپېریال کې د منل شویو ارزښتونو له بنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.
۸- د ورسپارل شویو دندو په ساحه کې د دغه قانون د حکمونو، مقررو او د نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.
۹- د اړوندې لایحې له مخې د نورو ورسپارل شویو دندو تر سره کول.
(۲) د علمي کادر غړو (استاد) دغه دندې او واکونه

سیمینارها و کنفرانس های علمی.
۴- اشتراک فعال در کمیته ها، سهم گیری در امور اکادمیک و امور عرضهٔ خدمات پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.
۵- اجرای تحقیقات و ترجمه در موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعیین و مورد تائید دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسهٔ تحصیلی مربوط قرار گرفته باشد.
٦- ارتقای سطح دانش در رشتهٔ مربوط.
۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.
۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنینی نافذ در ساحهٔ وظایف محوله.
۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحهٔ مربوط.
(۲) اعضای کادر علمی (استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري:

۱- د استاد د مرستيال په روزنــه او تحقيق، لوست ورکولو او د محصلانو د کار په څېړنه کې لارښوونه.

۲- د علمي کادر د غړو د علمي آثارو په باره کې څېړنه او د نظر څرګندول.

۳- په کمېټو کې فعال ګډون او پــه اکـــاډميکي چـــارو او د اړونـــده ډيپارتمنتونو او تحصيلي مؤسســې د خدمتونو په وړاندې کولو کې ونـډه اخيستنه.

۴- د درسي موادو (درسي کتــاب، مرستندويو درســي کتــاب، لکچــر، لکچر نوټ او د درسي برخې د اړتياوو نورو موادو) برابرول.

۵- د علمي څېړنو تر سره کول، ژباړه او په هغو موضوعګانو کې د علمي آثارو تاليفات چــې د اړونــد ډيپارتمنــت، پوهنځي يا د تحصيلي مؤسسې لخــوا ورته سپارل کېږي.

٦- په اړونده تحصيلي مؤسسه کې د زده کړې د کيفيت په ښــه والــي او لوړولو کې فعال ګډون.

می باشند:

۱- رهنمایی در آمــوزش و تحقيــق معاون استاد، تدریس و ارزیابی کــار محصلان.

۲- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادر علمی.

۳- اشتراک فــعال در کمیته هــا و سهم گیــری در امــور اکادمیــک و عرضـۀ خـــدمات دیپارتمنـــت هـــا، پـــوهنځی هـــا و مؤسســـۀ تحصـــیلی مربوط.

۴- تهیه و ترتیب مواد درســی (کتــاب درسی، کتــاب ممــد درســی، لکچــر، لکچرنوت و ســایر مــواد نیــاز جــزوۀ درسی).

۵- اجرای تحقیقات علمی، ترجمه و تألیفات آثار علمی در موضوعاتی که از طرف دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسۀ تحصـــیلی مربـــوط بـــه وی ســـپرده می شود.

٦- اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کیفیت تحصیل در مؤسسۀ تحصـــیلی مربوط.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپېریال کې د منل شویو ارزښتونو پربنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.

۸- د ورسپارل شویو دندو په ساحه کې ددغه قانون د حکمونو، مقررو او نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.

۹- له اړوندې لایحې سره سم د نورو ورسپارل شوو دندو تر سره کول.

(۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکی استاد د دغې مادې په (۲) فقره کې په لیکل شویو دندو او واکونو سربېره په کال کې د یوه علمي کنفرانس په جوړولو او په معتبرو بین المللي خپرونو کې د یوې علمې مقالې یا په یوه کورنۍ معتبره خپرونه کې د دوو مقالو په خپرولو مکلف دی.

(۴) د علمي کادر د غړو په حاضرۍ پورې اړوند مکلفیت د جلا لایحې په واسطه تنظیمېږي.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.

۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنینی نافذ در ساحهٔ وظایف محوله.

۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحهٔ مربوط.

(۳) استاد دارای رتبهٔ علمی پوهاند علاوه بر وظایف و صلاحیت های مندرج فقرهٔ (۲) این ماده، مکلف به ایراد یک کنفرانس علمی و نشر یک مقالهٔ علمی در نشریه های معتبر بین المللی یا دو مقاله در نشریهٔ معتبر داخلی در سال می باشد.

(۴) مکلفیت مربوط به حاضری اعضای کادر علمی توسط لایحهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنیار د منلو شرطونه

۷- اووه دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص د پوهنیار په توګه منل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکی وي:

۱- د لوړو دولتي زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامې څخه د ماسترۍ د تحصيلي سند لرل. د هېواد په دننه کې د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د فارغانو د ماسترۍ تحصيلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې دغې مؤسسې د لوړو زده کړو له وزارت څخه اکاډميکي اعتبار ترلاسه کړی وي.

۲- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه دېرشو(۳۵)کلونو څخه د عمر نه لوړوالی.

۳- په یوه معتبره بين المللي ژبه کې له آزموينې څخه د برياليتوب د سند وړاندې کول.

۴- له اړوندې لايحې سره سم په برياليتوب سره د آزموينې تېرول.

۵- له اړوندې لايحې سره سم د

شرايط پذيرش پوهنيار

۷- مادۀ سی و هفتم:

(۱) شخصی به حيث پوهنيار پذيرفته می شود که واجد شرايط ذيل با شد:

۱- داشتن سند تحصيلی ماستری از برنامۀ حضوری مؤسسات تحصيلات عالی دولتی. اسناد تحصيلی ماستری فارغان مؤسسۀ تحصيلات عالی خصوصی داخل كشور زمانی پذيرفته می‌شود که مؤسسۀ مذکور اعتبار اکادميک را از وزارت تحصيلات عالی کسب نموده باشد.

۲- عدم تجاوز سن از سی و پنج (۳۵) سال در مؤسسات تحصيلات عالی دولتی.

۳- ارايۀ سند مؤفقيت از امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

۴- سپری نمودن مؤفقانۀ امتحان شمول طبق لايحۀ مربوط.

۵- ارايۀ مؤفقانه کنفرانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

استادانو او د ژوري هيئت په محضر کې په برياليتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۶- د هېواد په دننه کې د زده کړې په بهيرکې د ماسترۍ د زده کړې د دورې په سلوکې د لږ ترلږه اتيا نمرو د اوسط او د لېسانس د زده کړې د دورې پــه سلوکې د لږترلږه اويا اوسط نمرو لرل او له يوځل څخه زيات نه مشروطېدل له هېواد څخه بهر د لوړو زده‌کــړو د مؤسسو فارغانو ته، د نمرو د تــاکلي شوي فيصدي د نه پشپړولو په صورت کې، د ماسترۍ او لېسانس د تحصيلي سويې د داوطلب د نمرو اوسط بايد د اړونده هېواد په معيارونو (Grade B) يا له دې څخه لوړ ولري او د زده کړې په بهير کې له يوځــل څخــه زيــات مشروط نه وي.

۷- د رشتوي لــړۍ او د تخصصــي مضمونونو په سلوکې د شپېتو د ورتــه والي لرل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنايت نــه محکوميت.

علمـــــی در محضـــــر اســـــتادان و هيئــــت ژوری طبــــق لايحــــهٔ مربوط.

۶- داشتن حداقل هشتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ماستری و حد اقل هفتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ليسانس و بيش از يک مرتبه مشروط نبودن در جريان تحصــيل در داخــل کشور. بــرای فارغــان مؤسســات تحصيلات عالی خارج از کشــور، در صورت عدم تکميل فيصدی تعيين شدهٔ نمرات، اوســط نمــرات داوطلــب سويهٔ تحصيلی ماستری و ليسانس بايد بــه معيارهـــای کشـــور مربـــوط، حـــايز (Grade B) يـــا بـــالاتر از آن بـــوده و بـــيش از يـــک مرتبه در جريـــان تحصـــيل مشـــروط نباشد.

۷- داشـــتن تسلســـل رشـــتوی و تشـــابهٔ شصـــت فيصـــد مضـــامين تخصصی.

۸- عدم محکوميت به جرايم اخلاقی و جنايت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د جسماني او رواني روغتيا او سلامتيا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفيت نه لرل.

(۲) هغه اشخاص چې د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه د PharmD، DMD، MD او DVM تحصيلي سند لرونکي وي د دې مادې د (۱) فقرې له ۲ تر ۱۰ اجزاوو پورې د درج شوو شرطونو په پام کې نيولو سره د پوهنيار په توګه منل کېږي. له هېواد څخه بهر د خصوصي مؤسسې له حضوري برنامې څخه اسناد هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار لرونکې وي.

(۳) د علمي کادر د غړو د ټاکنې په وخت کې د ماسترۍ د تحصيلي سند په وړاندې د دوکتورا د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو او د لېسانس د تحصيلي سند په وړاندې د ماسترۍ د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو ته د

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفيت در ساير ادارات و مراجع.

(۲) اشخاصی‌که دارای سند تحصيلی PharmD، DMD، MD و DVM از برنامه های حضوری مؤسسات تحصيلات عالی دولتی باشند با نظرداشت شرايط مندرج اجزای ۲ الی ۱۰ فقرۀ (۱) اين ماده به حيث پوهنيار پذيرفته می‌شوند. اسناد از برنامۀ حضوری مؤسسۀ تحصيلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذيرفته می‌شود که مؤسسۀ مذکور دارای اعتبار اکاديمیک درکشور مربوط باشد.

(۳) حين تقرر اعضای کادر علمی به کانديدان دارای سند تحصيلی دوکتورا در برابر سند تحصيلی ماستری و سند تحصيلی ماستری در برابر سند تحصيلی ليسانس حق اولويت داده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړيتوب حق ورکول کېږي.

(۴) د دولتي لوړو زده کړو مؤسسو له حضوري برنامو څخه د لېسانس د تحصيلي سند لرونکي اشخاص په هغه صورت کې په علمي کادر کې ټاکل کېداى شي چې په نظر وړ بست کې د ټاکنې لپاره د دوکتورا يا د ماسترۍ د تحصيلي سند لرونکي کانديدان موجود نه وي.

(۵) د لېسانس د تحصيلي سند لرونکي اشخاص د زده کړې په بهير کې په سلوکې د لږترلږه پنځه اويا اوسط نمرو په لرلو له يوځل څخه زيات د مشروطي په نه لرلو سره د پوهنيار د نوماند په توګه ټاکل کېداى شي. د پوهنيار د نوماندۍ دوره زياد نه زياد شپږ کاله ده.

(٦) د پوهنيار نوماند د پوهنيار علمي رتبې د پنځه اويا سلنې معاش مستحق دى.

(۷) د پوهنيار نوماند د ماسترۍ د تحصيلي سند د ترلاسه کولو او د هغه د قانوني پړاوونو له پشپړولو وروسته د

می‌شود.

(۴) اشخاص دارای سند تحصيلی ليسانس از برنامه های حضوری مؤسسات تحصيلات عالی دولتی در صورتی در کادر علمی مقرر شده می‌توانند که کانديدان دارای سند تحصيلی دوکتورا يا ماستری برای تقرر در بست مورد نظر موجود نباشد.

(۵) اشخاص دارای سند تحصيلی ليسانس با داشتن حداقل هفتاد و پنج فيصد اوسط نمرات و نداشتن بيش از يک مرتبه مشروطی در جريان تحصيل به حيث نامزد پوهنيار مقرر شده می‌توانند. دورهٔ نامزدی پوهنيار حداکثر شش سال می‌باشد.

(٦) نامزد پوهنيار مستحق هفتاد و پنج فيصد معاش رتبهٔ علمی پوهنيار می‌باشد.

(۷) نامزد پوهنيار بعد از اخذ سند تحصيلی ماستری و طی مراحل قانونی آن به رتبهٔ علمی پوهنيار ارتقاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنیار علمي رتبې ته لوړیږي.

(۸) د لوړو زده کړو وزارت، د دغې مادې په (۵) فقره کــې درج شــوي اشخاص د دغه تعدیل د انفاذ له نېټــې څخه تر څلورو کلونو پورې د دولتــي لوړو زده کړو په مؤسسو کې منلــي شي.

د پوهنمل د منلو شرطونه

۸- اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توګــه منــل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکــي وي:

۱- د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د دوکتــورا (PhD) تحصیلي سند لرل.

۲- له هېواد څخه بهــر د خصوصــي تحصیلي مؤسسې د حضوري دوکتورا (PhD) تحصیلي سند هغه وخت منل کېدای شي چې دغه مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډمیک اعتبار ولري.

۳- په یوې معتبرې بین المللي ژبــې بشپړه واکمني او یا په بریالیتوب سره په

می‌نماید.

(۸) وزارت تحصیلات عالی، اشخاص مندرج فقرهٔ (۵) این مــاده را الــی مدت چهار ســال اعتبــار از تــاریخ انفــاذ ایــن تعــدیل در مؤسســات تحصیلات عــالی دولتــی پذیرفتــه می‌تواند.

شرایط پذیرش پوهنمل

۸- مادهٔ سی و هشتم:

شخصی به حیــث پوهنمــل پذیرفتــه می‌شود کــه واجــد شــرایط ذیــل باشد:

۱- داشتن سند تحصــیلی دکتــورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسســهٔ تحصیلات عالی دولتی.

۲- سند تحصــیلی دکتــورا (PhD) حضوری مؤسسهٔ تحصیلی خصوصــی خارج از کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسســهٔ مــذکور دارای اعتبــار اکادمیک در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر یکی از زبان های معتبر بین المللی یا ســپری نمــودن

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه له دغو ژبو کې د آزموینې تېرول.

۴- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو څخه د عمر نه لوړ والی.

۵- د رشتوې لړۍ لرل او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېته ورته والی.

۶- له اړوندې لایحې سره سم د استادانو او د ژورې هیئت په محضر کې په بریالیتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۷- د داوطلبانو د زیاتوالي په صورت کې د رقابتي آزموینې اخیستل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنایت نه محکومیت.

۹- د جسماني او رواني روغتیا او سلامتیا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفیت نه لرل.

مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل و پنج (۴۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۵- داشتن تسلسل رشتوی و تشابهٔ شصت فیصد مضامین تخصصی.

۶- ارایهٔ مؤفقانهٔ کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری، طبق لایحهٔ مربوط.

۷- اخذ امتحان رقابتی در صورت تعدد داوطلبان.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي رتبو تثبيت

۹- يوځلوېښتمه ماده:

(۱) د پوهيالي او پوهنيار د علمي رتبو لرونکي د علمي کادر غړي چې د ماسترۍ او دوکتورا د تحصيلي سند په ترلاسه کولو بريالي کېږي او د دوي د ټاکنې په وخت کې د دغو تحصيلي سندونو څخه استفاده نه وي شوي، د دوي علمي رتبې په لاندې ډول تثبيتېږي:

۱- د علمي کادر هغه غړي چې د ماسترۍ تحصيلي سند له ترلاسه کولو مخکې پوهيالي وي، د پوهنيار په علمي رتبه تثبيتېږي.

۲- د علمي کادر هغه غړي چې د دوکتورا د تحصيلي سند له ترلاسه کولو مخکې، پوهيالي يا پوهنيار وي د پوهنمل په علمي رتبه تثبيتېږي.

۳- د علمي کادر هغو غړو تيزس چې د دغې فقرې د ۱ او ۲ اجزاوو له مخې د علمي رتبې په تثبيتولو بريالي کېږي په علمي ترفيع ګانوکې د اصلي اثر په

تثبيت رتب علمی

۹- مادۀ چهل و یکم:

(۱) اعضای کادر علمی دارای رتب علمی پوهیالی و پوهنیار که به اخذ سند تحصیلی ماستری و دوکتورا نایل می‌شوند و اسناد تحصیلی یاد شده در زمان تقرر آنها مورد استفاده قرار نگرفته، رتب علمی آنها قرار ذیل تثبیت می‌گردد:

۱- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی ماستری، پوهیالی باشند به رتبۀ علمی پوهنیار تثبیت رتبه می‌گردند.

۲- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی دوکتورا، پوهیالی یا پوهنیار باشند به رتبۀ علمی پوهنمل تثبیت رتبه می‌گردند.

۳- تیزس اعضای کادر علمی که به تثبیت رتب علمی طبق اجزای ۱و۲ این فقره نایل می‌شوند، منحیث اثر اصلی در ترفیعات علمی قابل محاسبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاسبې وړ نه دی.

(۲) د ماسترۍ او دوکتورا دوه یم تیزس په علمي ترفیع ګانو کې یواځې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

(۳) د دغې مادې د (۱) فقرې په ۱ او۲ اجزاوو کې د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) لیکل شوي تحصیلي سندونو د دولتي لوړو زده‌کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه منل کېږي.

(۴) د هېواد د ننه د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د دې مادې د (۱) فقرې په ۱ او ۲ اجزاوو کې درج شوي د ماسترۍ او دکتورا (PhD) تحصیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې یاده مؤسسه خپل اکادمیک اعتبار د لوړو زده‌کړو له وزارت څخه ترلاسه کړی وي.

(۵) له هېواد څخه بهر د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) تحصیلی سندونه هغه وخت

نمی‌باشد.

(۲) تیزس دومی ماستری و دوکتورا صرف منحیث اثر فرعی در ترفیعات علمی قابل محاسبه می‌باشد.

(۳) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزای ۱ و۲ فقرهٔ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی پذیرفته می‌شود.

(۴) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزای ۱ و۲ فقرهٔ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور اعتبار اکادمیک خویش را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

(۵) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی خارج ازکشور زمانی پذیرفته

(c) ketabton.com: The Digital Library

منل کېږي چې ياده مؤسسه په اړونـــد هېواد کې د اکاډميک اعتبار لرونکـــې وي.

(٦) د علمي کادر د غړو د علمي رتبو د تثبيت او ترفيع په منظور د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) دوول او د نومــوړو دورو د لږ ترلږه نمرو لرل د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

په دولتي اداري بستونو کې ټاکنې

۱۰ - دري څلويښتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي چې د واکمنو مقاماتو د لزوم ديد پر بنا پـــه دولتـــي اداري بستونو کې ټاکل کېږي په هغه صورت کې خپل اکاډميک بست ساتي چې په اونۍ کې لږترلږه څلور ســـاعته لوست ورکړي او د ديپارتمنـــت پـــه غونډو کې ګډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غړي لـــه دندې څخـــه تېرشـــي د اړتيـــا او د اکاډميک بست د شتون په صورت کې د پخواني علمي رتبې په ساتنې سره په اکاډميک بست کې د ده بيا شموليت

می‌شود که مؤسســـۀ مـــذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشـــور مربـــوط باشد.

(٦) نوعیـــت ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) و داشتن حداقل نمرات دوره های مذکور به منظور تثبیت و ترفیـــع رتب علمی اعضای کادر علمی توسط لایحۀ جداگانه تنظیم می‌گردد.

تقرر در بست های اداری دولتی

۱۰ - مادۀ چهل و سوم:

(۱) اعضای کادر علمی که بنابر لزوم دید مقامات ذیصلاح در بست هـــای اداری دولتی مقرر می‌شوند، در صورتی بست اکادمیک شان حفظ می‌باشد که حداقل در هفتۀ چهار ساعت تـــدریس نمـــوده و در جلســـات دیپارتمنـــت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضوکادر علمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبۀ علمی قبلی در صورت ضرورت و موجودیت بست اکادمیک صرف بـــرای یکبـــار بـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې د يوه ځل لپاره د دغو شرطونو په پام کې نيولو سره ترسره کېدای شي:

۱- په هغه صورت کې چې د پوهاند په علمي رتبه د دوکتورا (PhD) تحصيلي سند لرونکي او پوهنوال د ماستري تحصيلي سند لرونکي په رتبه د بيا ټاکنې لپاره د غوښتونکي عمر له پنځوسو (۵۰) کلونو او د پوهندوي او پوهنمل علمي رتبې لپاره له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو او د پوهنيار علمي رتبې لپاره له څلوېښتو (۴۰) کلونو څخه لوړ شوی نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې د لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د غوښتونکي د انفصال دوره د ده د کار له دورې څخه زياته نه وي او په هېڅ صورت له لسو (۱۰) کلونو څخه لوړ نه وي.

۳- په هغه صورت کې چې د دې قانون د يو پنځوسمې مادې له حکم سره سم له علمي کادر څخه منفک شوی نه وي.

نظرداشت شرايط ذيل صورت گرفته مي‌تواند:

۱-درصورتی‌که سن متقاضی برای تقرر مجدد به رتبهٔ علمی پوهاند دارای سند تحصیلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصیلی ماستری از پنجاه (۵۰) سال و برای رتبهٔ علمی پوهندوی و پوهنمل از چهل و پنج (۴۵) سال و برای رتبهٔ علمی پوهنیار از چهل (۴۰) سال تجاوز نکرده باشد.

۲- درصورتی‌که دورهٔ انفصال متقاضی از مؤسسهٔ تحصیلات عالی بیشتر از دورهٔ کار موصوف نباشد و به هیچ صورت از ده (۱۰) سال تجاوز ننماید.

۳- در صورتی‌که مطابق حکم مادهٔ پنجاه و یکم این قانون از کادر علمی منفک نه شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد د مرستيال د علمي رتبو ترفيع

۱۱- پنځه څلويښتمه ماده:

(۱) پوهنيار د دغو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنيار په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ديپارتمنت په وړانديز او د پوهنځي د علمي شورې په تأييد د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې د علمي څېړنيزې رسالې د موضوع انتخاب يا ژباړنه اولاربنود استاد ټاکنه.

۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل يا ژباړل چې د لاربنود استاد او د يو بل استاد له خوا تأييد شوې وي او د جلا ژوري هيئت له لوري د مناقشې وړ ګرځېدلې وي. د ماستری تيزس په هغه صورت کې چې پخوا په علمي ترفيع او ټاکنه کې د استفادې وړ نه وي ګرځېدلې، د علمي رسالې پرځای منل

ترفيع رتب علمی معاون استاد

۱۱- مادۀ چهل و پنجم:

(۱) پوهنيار در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبۀ علمی پوهنمل ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهنيار.

۲- انتخاب موضوع رسالۀ علمی- تحقيقی يا ترجمه و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- تحرير يک رسالۀ علمی- تحقيقی يا ترجمۀ که از طرف استاد رهنما و يک استاد ديگر تائيد شده و از طريق هيئت ژوری جداگانه مورد مناقشه قرار گرفته باشد. تيزس ماستری در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رسالۀ علمی پذيرفته شده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي.

۴- د څلورو مطبوعو علمي آثارو لرل.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنت او د پوهنځي د علمي شوري د جلسې له لوري ټاکل شوې او د ژوري هیئت په واسطه مثبت بلل شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۶- د دیپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په بریالیتوب سره د اکاډمیکي مکلفیتونو د ترسره کولو د څرنګوالي رپوټ او د دیپارتمنت په مجلس کې د هغه تأیید.

۷- د لارښود استاد په واسطه د هرکال په پای کې د تدریسي علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکل کېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۸- د علمي ترفیع په اصلي اثـر او د هغه په محتوا د کار د پرمختګ په باره

می‌تواند.

۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.

۵- ارایۀ دوکنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسۀ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسۀ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانۀ مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.

۷- ارایۀ گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضوکادر علمی تعیین می‌گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ این فقره در مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دغې فقرې په ۲ جزء کې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د ديپارټمنټ د مجلس په واسطه د هغه تأييد.

۹- په برياليتوب سره په يوې بين المللي معتبرې ژبې کې د آزموينې تېرول.

(۲) پوهنمل د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ديپارټمنټ په وړانديز او د پوهنځي د علمي شورې په تأييد د ترفيع د مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې په يوې ملي ژبې د يوه کتاب يا د مرستندوی درسي کتاب د ژباړنې انتخاب او د لارښود استاد ټاکنه.

۳- په يوې ملي ژبې د دوکتورا د تيزس ژباړه په هغه صورت کې چې پخوا له اصلي نسخې څخه يې په ټاکنه، تثبيت او علمي ترفيع کې استفاده نه وي

پيشرفت کار بالای اثر اصلی ترفيع علمی و محتوای آن و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

(۲) پوهنمل در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی پوهندوی ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنمل.

۲- انتخاب ترجمهٔ يک کتاب يا کتاب ممد درسی به يکی از زبان های ملی و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- ترجمهٔ تيزس دوکتورا به يکی از زبان های ملی درصورتی که قبلاً نسخهٔ اصلی آن در تقرر، تثبيت و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي، د اصلي اثر په توګه منل کېداى شي.
۴- د شپږو مطبوعو علمي آثارو لــرل چې له دې جملې څخه دوه آثــارېې د پوهنملي په دوره کې په يوې کورنۍ يا بهرنۍ علمي معتبره مجله کــې چــاپ شوې وي.
۵- د ډيپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په برياليتوب ســره د اکاډميکي مکلفيتونو د ترسره کولو د څرنګــوالې د رپــوټ برابــرول او د ډيپارتمنت په مجلس کې د هغه تأييد.
۶- د لارښود استاد په واسطه د هــر کال په پاى کې د تدريسي او علمــي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکنې په پيل کې ټاکل کېږي او د ډيپارتمنت د مجلس لخوا د هغو تأييد.
۷- د علمي ترفيع په اصلي رسالې او د هغې په محتوا د کار د پرمختــګ پــه اړوند د دغې فقرې په ۲ جزء کــې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د ډيپارتمنت د مجلس په

منحيث اثر اصــلی پذيرفتــه شــده می تواند.
۴- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جملـــه دو اثـــر آن در يکـــی از مجله های معتبر علمی داخلی يــا خارجی در دورهٔ پوهنملی چاپ شــده باشد.
۵- گـــزارش از چگـــونگی انجــام مؤفقانهٔ مکلفيــت هــای اکادميــک مطـــابق پـــلان کـــار توســـط آمـــر ديپارتمنـــت و تائيـــد آن در مجلـــس ديپارتمنت.
۶- ارايـهٔ گـــزارش فعاليـــت هـــای تدريسی و علمی در اخير هـــر ســـال توسط استاد رهنما که در آغاز تقـــرر عضو کادر علمی تعيـــين مـــی گـــردد و تائيــــد آن توســــط مجلــــس ديپارتمنت.
۷- ابراز نظر مثبت استاد رهنمـــای مندرج جزء ۲ اين فقـــره در مـــورد پيشـــرفت کـــار بـــالای رســـالهٔ اصـــلی ترفيـــع علمـــی و محتـــوای آن و تائيــــد آن توســـط مجلـــس

(c) ketabton.com: The Digital Library

واسطه د هغه تأیید.

۸- په بریالیتوب سره په یوه معتبرې نړیوالې ژبې کې د آزموینې تېرول.

۹- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لوري ټاکل شوې وي او د ژورې هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۱۰- په اکاډمیکي چارو کې فعاله ونډه اخیستنه او د اړونده دیپارتمنت، پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې په کچه د اکاډمیکي خدمتونو وړاندې کول.

(۳) که چېرې د علمي کادر غړي د ماسترۍ یا د دوکتورا د تیزس له مخې چې له هېواد څخه په بهر کې یې په یوې معتبرې بین المللي ژبې لیکلې وي، د بهرنۍ ژبې د آزموینې په پروسه کې نه شاملېږي.

(۴) د مرستیال استاد لپاره لارښود استاد په ترتیب سره د پوهندوی،

دیپارتمنت.

۸- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۹- ارایهٔ دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی‌که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۱۰- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات اکادمیک در سطح دیپارتمنت، پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(۳) هرگاه اعضای کادر علمی تیزس ماستری یا دکتورای خویش را، در خارج از کشور به یکی از زبان های معتبر بین‌المللی تحریر نموده باشد، شامل پروسهٔ امتحان زبان خارجی نمی‌گردند.

(۴) استاد رهنما برای معاون استاد به ترتیب از رتبهٔ پوهندوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنوال او د پوهاند له رتبې څخه ټاکل کېږي.

(۵) که چېرې پوهنیار د لیسانس تحصیلي درجې لرونکی وي، د هغه د ماسترۍ تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته او که پوهنمل د ماسترۍ درجې لرونکی وي د هغه د دوکتورا تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته د محاسبې وړ دي.

د استاد د علمي رتبو ترفیع

۱۲- شپږڅلوېښتمه ماده:

(۱) پوهندوی د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنوال علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې لږترلږه درې کاله بالفعل خدمت تر سره کول.

۲- د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې د علمي ترفیع لپاره د

پوهنوال و پوهاند تعیین می‌گردد.

(۵) هرگاه پوهنیار دارای درجهٔ تحصیلی لیسانس باشد، تیزس ماستری وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهنمل و اگر پوهنمل دارای درجهٔ ماستری باشد تیزس دکتورای وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهندوی قابل محاسبه می‌باشد.

ترفیع رتب علمی استاد

۱۲- مادهٔ چهل و ششم:

(۱) پوهندوی در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبهٔ علمی پوهنوال ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای ترفیع علمی حداقل یک سال قبل از موعد

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع انتخاب او د ديپارتمنت د مجلس او د پوهنځي د علمي شوري په واسطه د هغې تأييد.

۳- د ديپارتمنت په تشخيص، د پوهنځي د علمي شوري په تأييد او د اکاډميکي چارو د سمون د رياست د کتابونو د تأليف د ديتابيس په ثبت د هېواد د لوړو زده‌کړو د مؤسسو په کچه د ديپارتمنت د اړتيا وړ د يوه درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې د يوه علمي- څېړنيز اثر پرځای منل کېږي چې د درېوو تنو پوهاندانو او يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

۴- په هغو موضوعگانوکې چې د ديپارتمنټ د جلسې او د پوهنځي د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د درېو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۵- په کورنيو يا بهرنيو علمي خپرونو

ترفيع و تائيد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز ديپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصیلات عالی کشور به تشخيص ديپارتمنت، تائيد شورای علمی پوهنځی و ثبت ديتابيس تأليف کتب رياست انسجام امور اکادميک، در صورتی به جای یک اثر علمی - تحقیقی پذيرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و يا پوهنوال تائيد و برای نشر پذيرفته شده باشد.

۴- ارايهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعيين شده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

۵- داشتن حداقل یازده اثر علمی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د لږ ترلږه یوولسو مطبوعو علمي آثارو لرل چې له دې جملې څخه اته آثار یې څېړنیز وي او دوه څېړنیز آثار یې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شوي وي.

۶- د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل چې د دریو تنو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه د تأیید وړ وګرځي، په ځانګه یا هغې ته په نږدې ځانګه کې د پوهاند یا پوهنوال د نه شتون په صورت کې، د هغه پوهندوی په واسطه چې په اړونده ځانګه کې د دوکتورا تحصیلي سند ولري، تأیید او هغې د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وشي او د ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۷- د دیپارتمنت د آمر په واسطه په لوست ورکولو کې د بریالیتوب او د علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول او د دیپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.

(۲) پوهنوال د لاندې شرطونو د

مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقی آن در رتبهٔ علمی پوهندوی به نشر رسیده باشد.

۶- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقی که از طرف سه نفر پوهاند یا پوهنوال مورد تائید قرارگیرد، درصورت عدم موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک به آن، از طرف پوهندوی که در رشتهٔ مربوط سند تحصیلی دوکتورا داشته باشد، تائید و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

۷- ارایه گزارش فعالیت های علمی و مؤفقیت در تدریس توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن از طرف جلسهٔ دیپارتمنت.

(۲) پوهنوال در صورت اکمال شرایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړولو په صورت کې د پوهاند علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهنوال په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یوکال مخکې د اصلي اثر د موضوع انتخاب او د دیپارټمنټ د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې له خوا د هغې تأیید.

۳- د دوکتورا (PhD) د تحصیلي سند لرل.

۴- د یوې علمي- څېړنیزې رسالې لیکل چې د دریوتنو پوهاندانو په واسطه تأیید او د اړونده پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر د هغې دفاع وکړي او درې کسیزه ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۵- د دیپارټمنټ په تشخیص، د پوهنځي د علمي شورې په تأیید او د اکاډمیکي چارو د سمون د ریاست د کتابونو د تألیف د دیتابیس په ثبت د هېواد د لوړو زده کړو مؤسسې په کچه

ذیل به رتبهٔ علمی پوهاند ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع و تائید آن از طرف مجلس دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- داشتن سند تحصیلی دوکتورا (PhD).

۴- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقی که توسط سه نفر پوهاند تائید شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع نماید و مورد تائید هیئت ژوری سه نفری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی و ثبت دیتابیس تألیف کتب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ديپارتمنت د اړتيا وړ د يوه درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې چې يوه علمي- څېړنيز اثر پر ځای منل کېږي چې د دريو تنو پوهاندانو او يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

٦- په هغو موضوعګانوکې چې د ديپارتمنټ د جلسې او د پوهنځی د علمي شورې له لورې ټاکل شوې وي او د ژورې هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دريو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

٧- په کورنيو او بهرنيو علمي خپرونو کې د لږ ترلږه شپاړلسو مطبوعو آثارو لرل چې له دې جملې څخه لس څېړنيز وي او څلور څېړنيز آثار يې د پوهنوال د علمي رتبې له ترلاسه کولو وروسته په کورنيو او بهرنيو علمي مجلو کې خپاره شوي وي.

(٣) د علمي کادر غړی د دغه قانون په پنځه څلوېښتمه ماده او ددغې مادې

رياست انسجام امور اکادميک، در صورتی به جای يک اثر علمی - تحقيقی پذيرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و يا پوهنوال تائيد و برای نشر پذيرفته شده باشد.

٦- ارائهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعيين شده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

٧- داشتن حداقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشريه های علمی داخلی و خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقيقی بوده و چهار اثر تحقيقی آن بعد از بدست آوردن رتبهٔ علمی پوهنوال در مجله های معتبر داخلی و خارجی به نشر رسيده باشد.

(٣) عضو کادرعلمی علاوه بر شرايط ترفيع رتبهٔ علمی مندرج مادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په (۱ او۲) فقروکې د درج شوي علمي رتبې د ترفيع په شرطونو سربېره مکلف دی، په هره علمي رتبه کې لږ ترلږه يو اړوند علمي– څېړنيز اثــر پــه يــوه بين المللي معتبره خپرونه کې خپــور کړي.

(۴) د دغې مادې په (۳) فقره کې درج شوی علمي اثر د دوو کورنيو خپــرو شوو آثارو معادل محاسبه کېږي.

(۵) د دغې مادې د (۲) فقــرې پــه ۳ جزء او په (۳ او۴) فقروکې درج شوي شرطونو د دغه تعديل او ايزاد د انفاذ له نېټې څخه يوکال وروســته د تطبيق وړ دي.

(٦) د پوهاند د علمي رتبې لرونکو د علمي کادر د غړو د کلنيو فعــاليتونو څارنه د علمي معاونيت په واسطه ترسره کېږي.

(۷) د تدريسي، څېړنيزو، تــأليف او ژباړې د فعاليتونو او د علمي کــادر د غړو د خدمتونو د عرضه کولو تر منځ د امتيازونو ډول، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

چهل و پنجم این قانون و فقره هــای (۱ و۲) این ماده مکلف است، حداقل در هــر رتبــهٔ علمــی یــک اثــر علمی– تحقیقی مربوط را در یکی از نشریه های معتبر بین المللی به نشــر برساند.

(۴) اثر علمی نشرشدهٔ مندرج فقــرهٔ (۳) این ماده معادل دو اثر نشر شــدهٔ داخلی محاسبه می‌گردد.

(۵) شرایط منــدرج جــزء ۳ فقــرهٔ (۲) و فقــره هــای (۳ و ۴) ایــن ماده بعــد از یــک ســال از تــاریخ انفاذ این تعدیل و ایزاد قابــل تطبیــق می‌باشد.

(٦) نظارت از فعالیت هــای ســالانه اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهاند از جانب معاونیت علمی صورت می‌گیرد.

(۷) نحوهٔ امتیازات بین فعالیت هــای تدریسی، تحقیقی، تألیف، ترجمــه و عرضهٔ خدمات اعضای کادر علمــی توســط لایحــهٔ جداگانــه تنظــیم، می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي ترفيع منظوري

۱۳- نهه ځلوېښتمه ماده:

د استاد د مرستيال او د استاد د علمي رتبي تثبيت او ترفيع د دغه قانون د حکمونو له مخې د ديپارتمنت د مجلس د پوهنځي علمي شوري او د مؤسسې د علمي شوري له تصويب وروسته داړونده تحصيلي مؤسسې د رئيس په وړانديز او د لوړو زده کړو د وزير په منظورۍ ترسره کېږي.

له اکاډميک بستونو څخه انفکاک

۱۴- يو پنځوسمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي په لاندې حالاتو کې له اکاډميک بست څخه منفک کېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د تحصيلي مؤسسې په واسطه د هېواد په د ننه يا بهر کې د ماسترۍ يا دوکتورا برنامې ته معرفي شوي وي، خو د نظر وړ د فراغت سند ترلاسه نه کړای شي.

۲- په هغه صورت کې چې استاد او د استاد مرستيال په شپږو کلونو کې لوړې

منظوری ترفيع علمی

۱۳- مادۀ چهل و نهم:

ترفيع و تثبيت رتبۀ علمی معاون استاد و استاد طبق احکام اين قانون بعد از تصويب مجلس ديپارتمنت، شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسه به پيشنهاد رئيس مؤسسۀ تحصيلی مربوط و منظوری وزير تحصيلات عالی صورت می‌گيرد.

انفکاک از بست های اکادميک

۱۴- مادۀ پنجاه و يکم:

(۱) عضوکادر علمی درحالات ذيل از بست اکادميک منفک می‌گردد:

۱- در صورتی‌که از طرف مؤسسۀ تحصيلی در برنامۀ ماستری يا دوکتورا در داخل يا خارج از کشور معرفی گرديده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی‌که استاد و معاون استاد شرايط ترفيع به رتبۀ علمی بالاتر را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي رتبې ته د ترفيع شرطونه بشپړ نه کړاي شي.

۳- د دسپلين د نقض او په اړونـدو تقنيني سندونوکې د نورو ليکل شـويو سرغړونو په صورت کې.

۴- په هغه صورت کې چې ددې قانون د دري څلويښتمې مـادې پـه (۱) فقره کې درج شوي شرايط رعايت نکړي.

(۲) د دغې مـادې د (۱) فقـرې د ۲ جزء حکم د ملکي لوړو زده کړو د قانون د انفاذ له نېټې څخه د تطبيق وړ دی.

(۳) ددغې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک د اړونده پوهنځي د شوري پـه وړانـديز، د تحصـيلي مؤسسې د علمي شوري په تصويب او د لوړو زده کړو د وزير په منظـوری ترسره کېږي.

(۴) د علمي کادر هغه غړی چې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شـوي حکم پر بنسټ د لوړو زده کړو له يوې مؤسسې څخه منفک شي، نشي کولای

مدت شـش سـال تکميـل کـرده نتواند.

۳- در صورت نقض دسپلين و سـاير تخطی های منـدرج اسـناد تقنينـی مربوط.

۴- در صـورتی‌کـه شـرايط منـدرج فقـرۀ (۱) مـادۀ چهـل و سـوم ايـن قـانون را رعايـت ننمايد.

(۲) حکم جـزء ۲ فقـرۀ (۱) ايـن ماده از تاريخ انفاذ قانون تحصـيلات عـالی ملکـی قابـل تطبيـق می‌باشد.

(۳) انفکاک در حالت جزء ۳ فقـرۀ (۱) اين ماده به اساس پيشنهاد شورای علمی پوهنځی، تصويب شورای علمی مؤسسۀ تحصيلی مربوط و منظـوری وزيـر تحصـيلات عـالی صـورت می‌گيرد.

(۴) عضوکادر علمی که بـه اسـاس حکم مندرج فقرۀ (۱) ايـن مـاده از يـک مؤسسـۀ تحصـيلات عـالی منفک گردد، نمی تواند در مؤسسـۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړو زده کړو په بله دولتي مؤسسه کې مقرر شي.

د پوهيالي علمي رتبې ترفيع

۱۵– نهه شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر هغه غړي چې د دغه قانون له انفاذ مخکې د پوهيالي په توګه منل شوي دي، د پوهنيار علمي رتبې ته د هغوی د علمي رتبې ترفيع د دغه قانون د ۳۷ مادې په ۱ جزء کې د ليکل شوي ماسترۍ د تحصيلي سند په ترلاسه کولو سره ترسره کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي علمي کادر غړي د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی تحصيلي سند ترلاسه کړی نه وي. د ماسترۍ دتحصيلي سند ترلاسه کولو تر وخته پورې د لاندې شرطونو په پام کې نيولو سره يوازې د پوهنيار علمي رتبې ته ترفيع کولای شي:

۱– د پوهيالي په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله د بالفعل خدمت ترسره کول.

۲– د لارښود استاد په واسطه د هر

تحصيلات عالی دولتی ديگر مقرر شود.

ترفيع رتبۀ علمی پوهيالی

۱۵– مادۀ شصت و نهم:

(۱) آنعده اعضای کادر علمی که قبل از انفاذ اين قانون به حيث پوهيالی پذيرفته شده اند، ترفيع رتبۀ علمی آنها به رتبۀ علمی پوهنيار با کسب سند تحصيلی ماستری مندرج جزء ۱ مادۀ سی و هفتم اين قانون صورت می‌گيرد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهيالی مندرج فقرۀ (۱) اين ماده سند تحصيلی ماستری را کسب ننموده باشد. الی کسب سند تحصيلی ماستری تنها به رتبۀ علمی پوهنيار با نظرداشت شرايط ذيل ترفيع نموده می تواند:

۱– سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهيالی.

۲– ارايۀ گزارش فعاليت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال په پای کې د علمي فعــالیتونو د رپوټ وړانــدې کــول او د اړونــده دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغــه تأیید.

۳- د هغو اکادمیکو دندو او مکلفیتونو د بریالي ترسره کولو له څرنګوالي څخه د دیپارتمنت د آمر په واسطه رپوټ چې له کاري پلان سره ســم هغــه تــه د دیپارتمنت له لوري سپارل شوي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغــو تائید.

۴- په بریالیتوب سره د هغــو دنــدو ترسره کول چې د دیپارتمنت له خــوا ورته سپارل شوي وي.

۵- د دیپارتمنت پــه وړانــدیز او د پوهنځي د علمي شوري په تأیید، د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل یا ژباړه او د ترفیع له مودې څخه یوکال مخکې د لاربنود استاد ټاکنه.

٦- په هغو موضــوعګانوکې چــې د دیپارتمنټ د جلسې او د پــوهنځی د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واســطه مثبتــې

علمی در اخیــر هــر ســال توســط اســتاد رهنمــا و تائیــد آن توســط مجلـــــــس دیپارتمنـــــــــت مربوط.

۳- گزارش توسط آمــر دیپارتمنـــت از چگونگی انجام مؤفقانـــهٔ وظــایف و مکلفیــت هــای اکادمیــک کــه از جانب دیپارتمنــت مطــابق پــلان کـــاری بـــه وی ســـپرده شـــده و تأییـــد آن توســـط مجلـــس دیپارتمنت.

۴- انجام مؤفقانهٔ وظایفی‌که از جانب دیپارتمنــــت بـــه وی ســــپرده شده باشد.

۵- تحریر یا ترجمه یک رسالهٔ علمی – تحقیقی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائیــد شــورای علمــی پوهنځی.

٦- ارایــهٔ یــک کنفــرانس علمــی در محضر اعضــای کــادر علمــی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عــالی در موضـــوعاتی‌کـــه از طـــرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کـادر د غړو په محضرکې د يوه علمي کنفرانس وړاندې کول.

۷- په يوه معتبره نړيواله ژبه کې پـه برياليتوب سره د آزموينې تېرول.

(۳) د پوهيالي د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر هغه غړي چې د دغې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شـرطونه بشپړ نه کړي د پوهنيار د علمي رتبې د پنځه اويا سلنې، معاش مستحق دي.

دوه يمه ماده:

د ملکي لوړو زده کړو د قانون په نهمه ماده کې (۳) فقره دې په لاندې مـتن ايزاد شي:

(۳) د بهرنيو دولتونو د لوړو زده کړو له مؤسسو سره د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو په تأسيس او فعاليت پـورې اړوندې چارې له جلا تقنيني سند سره سم تنظيمېږي.

درېيمه ماده:

د غه تعديل او ايزاد د توشېح له نېټـې

جلسـۀ ديپارتمنـت و شـوراى علمـى پـوهنځى تعيـين شـده و توسط هيئت ژورى مثبت ارزيابى شده باشد.

۷- سپرى نمودن مؤفقانۀ امتحان در يکى از زبان هاى معتبر بين المللى.

(۳) آنعده اعضاى کادر علمى داراى رتبۀ علمـى پوهيـالى کـه شـرايط مندرج فقرۀ (۲) اين ماده را تکميـل ننمايند، مستحق هفتاد و پنج فيصـد معاش رتبۀ علمى پوهنيار مى‌باشند.

مادۀ دوم:

فقـرۀ (۳) در مـادۀ نهـم قـانون تحصيلات عالى ملکى به متن ذيل ايزاد گردد:

(۳) امور مربوط به تأسيس و فعاليـت مؤسسات تحصيلات عالى دولتى بـا مؤسسات تحصيلات عالى دول خارجى طبق سند تقنينـى جداگانـه تنظـيم مى‌گردد.

مادۀ سوم:

اين تعديل و ايزاد از تـاريخ توشـيح

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه نافذ دی او په رسمي جریده کې دې خپاره شي او د هغه په نافذېدو سره د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جریده کې خپور شوی د ملکي لـوړو زده‌کړو د قانون د دوولسمې مادې د ۳ او ۵ اجزاوو تعـدیل او ایـزاد، د شـپږ دېرشـمې مـادې (۳) فقـره، اووه دېرشمه ماده او د شپږڅلوېښتمې مادې (۳، ۴، ۵، ٦ او ۷) فقرې او د نهه شپېتمې مادې (۲) فقره لغو کېږي.

نافذ و درجریدهٔ رسمی نشر گردد و با انفـاذ آن تعـدیل و ایـزاد اجـزای ۳ و ۵ مادهٔ دوازدهـم، فقـرهٔ (۳) مادهٔ سی و ششم، مادهٔ سی و هفـتم، فقـره هـای (۳، ۴، ۵، ٦، و ۷) مادهٔ چهـل و ششـم و فقـرهٔ (۲) مادهٔ شصت و نهم قانون تحصـیلات عالی ملکی منتشرهٔ جریـدهٔ رسـمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ ملغـی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات : (۹۰۰) افغــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

- **Access to Information Law**
- **Amendment and Addition to Some Articles of Civil Higher Education Law**

Date: 31st *MARCH.* 2018
ISSUE NO :(1297)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library